Lietuvos Nacionalinė M.Mažvydo Biblioteka

THIS PAPER WAS MAILED
THURSDAY, March 23, 1989.

Nepriklausoma Lietuva

Hlp(LL)2828

LITUANIE INDEPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA • WEEKLY

Nr. 12. (49-ji metai) * 1989 m. KOVO – MARCH 23 d. * LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS * 7722 GEORGE St., LA SALLE, P.Q. H8P 1C4. Tel.: 366-6220 * 50 c.

ŠVIESIŲ PRISIKĖLIMO IR ATGIMIMO ŠVENČIŲ LIETUVIAMS LIETUVOJE IR VISAME PASAULYJE!

SAVAITINIAI ĮVYKIAI

h.n.

DIDELĖ NELAIMĖ JONAVOJE

Vilniaus radijas savo vakarinėje laidoje, skirtoje užsieniui, **kovo mėn. 20 d.** pranešė:

"Ekologinė avarija Jonavoje - sprogimas Jonavos AZOTO gamybiniame susivienijime - sukėlė didelę ekologinę grėsmę nemažai daliai Vidurio ir Rytų Lietuvos. Pačioje avarijos vietoje dar negalutiniais duomenimis 2 žmonės buvo žuvę ir 41 žmogus sužeistas, iš jų 8 sunkiai.

Šiandien (t.y.kovo 20 d.) po 11 valandos, dėl kol kas nežinomų priežasčių, Jonavos gamybiniame susivienijime AZOTAS sprogo 10.000 kubinių metrų talpos saugykla (rezervuaras). Jos 2/3 buvo pripildyta amoniako. Kilęs gaisras po kelių valandų buvo užgesintas. Į atmosferą išmestas didelis kiekis amoniako, kurio debesį nestiprus vakarų vėjas nunešė Ukmergės, Širvintų bei Molėtų rajonų kryptimi.

Iš karto Lietuvos Civilinės Gynybos štabas per radiją ėmė skelbti pranešimus, aiškinančius gyventojams, kaip apsisaugoti nuo grėsmės. Pranešimai taip pat ragino rajonų valdžių bei atskirų įmonių vadovus elgtis pagal aplinkybes, o iškilus reikalui, evakuoti gyventojus. Štai, Ukmergės rajone apie pietus buvo pasiruošta evakuoti kelių gyvenviečių žmones, tačiau tai neįvyko, nes amoniako koncentracija ore nebuvo priartėjusi prie didžiausios leistinos (ribos)."

Tokia leistina riba esanti 20 miligramų viename kubiniame metre.

Užteršta sritis randasi 30 km. spinduliu į rytus ir šiaurės rytus nuo Jonavos. Evakuota Jonavos azotinių trąšų gamykla ir jos apylinkės. Sprogimo priežastis tiria iš Vilniaus ir Maskvos atvykę aukšto rango pareigūnai.

Niekam Lietuvoje nebuvusi paslaptis, kad Jonavos AZOTAS buvo viena ekologijai grėsmingiausiųjų gamyklų. Kad ji neteršty Lietuvos, reikėję apie 30 milijonų rublių vertės specialių įrengimų. Maskva jų nedavė.

Kovo mėn.21 d. Vilniaus Radijas papildomai pranešė iš sprogimo vietos, Jonavos ir apylinkių jau evakuota apie 20.000 žmonių. Susisiekimas automobiliais su Ukmerge visiškai sustabdytas. Išsiliejo 7.000 tonų skysto amoniako, bet daug pavojingesnis už amoniaką yra iš tebedegančių saugyklos trąšų sklindantis azoto oksido chemikalas nitrofoskas, kuris nuodija kraują.

Apsinuodijimo pavojus gresia Kėdainių ir Kauno miestams, jeigu gaisras nebus tuojau užgesintas. Gesinama vandeniu, nes taip buvo daroma, kai panašios gamyklos sprogimas ir gaisras buvo įvykęs kiek anksčiau pačioje Sovietų Sąjungoje.

Sprogimo metu žuvo 6 žmonės, iš jų 4 rusai specialistai, ilgai dirbę toje įmonėje. 43 sužeisti, dalis jų sunkiai.

Katastrofa tokia pavojinga, kad Vilniaus radijas ją pakartotinai vadina galimu cheminiu Černobyliu, jei cheminė reakcija nebus sustabdyta.

Įmonė priklauso Maskvai, nes joje gaminamos trąšos visai Sovietų Sąjungai.

Sužeistieji atgabenti į Kauno ligoninę. Jonavos ligoninė evakuota, kaip ir 2/3 jos gyventojų.

Iš Maskvos gesinimo darbams atvyko mokslininkai specialistai ir paruošti tokiems darbams kareiviai.

* REUTER'io agentūros žiniomis, š.m.kovo 3 d. Klaipėdoje, prie Lenino paminklo susidegino **Vytautas Vičiulis**, kilęs iš Skuodo. Lietuvos spauda apie šį įvykį pranešė kitą dieną, tačiau nepaminėjo, kad tai įvyko ties Lenino paminklu.

* Per kelias paskutines dienas visai nebegalima buvo girdėti Vilniaus radijo transliacijų užsieniui. Galimas dalykas, kad tai buvo elektromagnetinių šiaurės pašvaisčių sukeltų bangų išdava. Kovo 19 ir 20 d.d. Vilnius vėl girdėjosi aiškiai ir stipriai 9.860 ilgio trumpomis bangomis kasdien 8 v.v. Ypač įdomus buvo transliuotas GIMTOJO KRAŠTO redaktoriaus Algimanto Čekuolio susikirtimas su 'jedinstvininku' dabar vykstančios rinkiminės kampanijos metu. A. Čekuolis stalinistą labai lengvai suraitė, kaip lietuvių liaudis sako, " į ožio ragą".

* Kitą sekmadienį (t.y.Velykų I-ą dieną) bus renkami atstovai į 1500 vietų turėsiantį Liaudies Atstovų Kongresą. 100 vietų tame Kongrese yra paskirta Komunistų partijos parinktiems delegatams.

Maskvos mieste vyksta didelės demonstracijos (apie 7.000 žmonių), viešai palaikančiųjų iš Maskvos miesto patijos vado vietos išmestąjį Boris'ą Jelcin'ą. Labai nepopuliarus Maskvoje dabar seno sukirpimo bolševikas ir pertvarkos priešininkas Ligačiov'as. Tuose rinkimuose bus išrinkti ir Lietuvos atstovai į minėtąjį Kongresą. Kandidatuoja didelis skaičius Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio narių. Jie yra žmonių labiau palaikomi ir mėgiami už senojo raugo komunistų partijos atstovus.

VENGRIJOJE IR RUMUNIJOJE NERAMU

Amerikiečių ir anglų žinių agentūros pranešė apie neramumus Vengrijoje ir Rumunijoje. Budapešte beveik ketvirtis milijono žmonių ėjo gatvėmis, dainuodami patriotines dainas ir reikalaudami laisvos nepriklausomos Vengrijos. Po 1956 metų kruvinojo sukilimo, kurį Kremlius numalšino tankais ir mongolų daliniais, tokio dydžio demonstracijų dar nebuvo. Tuo tarpu Rumunijoje prieš komunistų diktatorių Ceausescu išdrįso pasisakyti 6 partijos tarybos veteranai, kaltindami savo vadą asmenybės kultu ir socialistinių principų išdavyste. Visoje Rumunijoje vis dažniau pasigirsta balsų ir pasirodo demonstracijų, nukreiptų prieš kraštą visiškai nualinusį raudonąjį režimą.

IZRAELYJE TEBEŽUDOMI PALESTINIEČIAI

Šiuo metu Izraelio okupuotose Palestinos teritorijose paaštrėjus riaušėms, tiktai per vieną kovo 19 dieną buvo nužudyti 4 palestiniečiai ir sužeista daugiau kaip 20. Net oficialieji žydų šaltiniai priskaito jau 403 žuvusių arabų nuo sukilimo pradžios. Palestiniečiai tvirtina, kad žuvusių esą beveik dvigubas skaičius. Žydų žuvo 16.

Izraelio vyriausybė, norėdama koordinuoti viso pasaulio žydų akciją prieš nuolat palankesnę kitų valstybių ir net JAV laikyseną PLO ir palestiniečių atžvilgiu, šaukia š.m. kovo 19-22 d.d. Jeruzalėje taip vadinamą "Ministerio Pirmininko Konferenciją, skirtą žydų solidarumui su Izraeliu". Joje bus virš 500 atstovų vien iš JAV, taigi beveik pusė visų delegatų, kurių numatoma apie 1.500

Pačiomis vėliausiomis žiniomis, Izraelio karinės žvalgybos viršininkas brig.gen. Amnon Shahak ministerių kabinetui pranešė, kad arabų riaušių pabaigos tik tada galima tikėtis, jei Izraelis tarsis su PLO.

Ši organizacija esanti vienintelė, atstovaujanti visų palestiniečių arabų nusistatymą, nes Arafat'as esąs tikrai padaręs reikšmingų nuolaidų.

/ Šie margučiai iš H&I/.

B. MULRONEY NEAPSISPRENDŽIA

Vakarų valstybėms pradėjus dialogą su Palestiniečių Išsilaisvinimo Organizacija /PLO/, į kurį jau kuris laikas įsijungė ir JAV, Kanada dar vis tupinėja vietoje. Kiek anksčiau užsienių reikalų min. Joe Clark buvo prasitaręs, kad Kanada netrukus pradėsianti kalbėtis su PLO, tačiau po kelių dienų min.p-kas Brian Mulroney pareiškė, kad Kanada dar nesanti apsisprendusi. Neapsisprendęs, atrodo, tėra, žydų spaudimo bijąs, pats ministeris pirmininkas.

L. STANKEVIČIAUS ATSAKYMAS LENKEI

"THE GAZETTE" dienraštyje kovo 19 d. Liūdas Stankevičius, atsakydamas lenkei M.Brzeski, skaitytojų laiškų skyriuje (B-2 psl.) taip rašo:

"Rašau atsakydamas į M. Brzeski kovo 9 d. laišką, pavadintą 'Nacionalistinis šovinizmas yra atstumiantis". Lietuvos karaliaus Gedimino vyriausioji būstinė iki 1323 metų buvo Trakų pilyje. Tais metais jis pradėjo statyti didžiulę pilį prie Neries, toje vietoje, kuri vėliau buvo žinoma Vilniaus vardu.

Vilnius nuo to laiko yra laikomas Lietuvos sostine ir buvo (lietuvių) tautos kultūrinis centras su universitetu, kuris buvo antras seniausiųjų visoje Rytų Europoje.

Lenkai nutarė pagrobti Vilnių ir tam tikslui pasiuntė 1920 m. spalio mėn. 9 d. 15.000 kariuomenės, vadovaujant gen.Želigovskiui.

Lenkų okupacija Vilniuje išsilaikė iki 1939 m., kai Sovietų daliniai įžengė Lenkijon ir Lietuvai buvo grąžinta jos istorinė sostinė su visais gyventojais, kurių dauguma buvo sulenkinti lietuviai.

Taigi, M. Brzeski klaidingai teigia, kad Lietuva, atgavusi Vilnių, taip pat 'paveldėjo' pusę milijono lenkų. Iš tiesų, Lietuva tiktai atgavo savo gyventojus, kuriuos buvo anksčiau praradusi".

Kaip gerai, kad lietuviai atsako ir pataiso skleidžiamus melus apie Lietuvą ir jos istoriją.

PRANEŠA LIETUVIŲ INFORMACIJOS CENTRAS

• **Kovo mėn. 12 d., nuo 12 val. iki 3 val.p.p. VILNIUJE,** aikštėje prie Sporto Rūmų įvyko moterų mitingas. Programai, kurios metu kalbėjo 15 moterų, vadovavo du Sąjūdžio Tarybos nariai - ekonomistė Kazimiera Prunskienė iš Vilniaus ir darbininkas Kazimieras Uoka iš Kauno. Mitingo tikslas - atkreipti dėmesį į Lietuvos moterų sunkią būklę. Sąjūdiečių apskaičiavimu, dalyvavo 10.000 žmonių.

• **Pastarosiomis dienomis** vyko piketai prie Aukščiausios Tarybos ir netgi buvo badaujančių dėl Kapsuko miesto vardo pakeitimo į senąjį Marijampolės. Kapsuko Liaudies deputatų sprendimu buvo teigiama, kad miesto vardą galima keisti tik su referendumu. Kovo 12 d. įvyko referendumas, kuriame 70% dalyvavusių pasisakė už Marijampolės vardo grąžinimą. LIC žiniomis kovo 13 d. Marijampolės vardas buvo miestui besąlygiškai grąžinamas. Ši žinia, kiek žinoma, dar oficialiai nepaskelbta.

• **Pirmas lietuvis, įeinąs į Visasąjunginį Liaudies deputatų Kongresą** yra aktorius **Regimantas Adomaitis,** praeitą rudenį viešėjęs JAV-se. Trečdalis vietų deputatų Kongrese yra automatiškai skiriami visuomeninėm organizacijom. R. Adomaitis, LTSR Teatro veikėjų sąjungos valdybos pirmininkas ir Sąjūdžio Seimo narys, buvo paskirtas Kūrybinės Sąjungos atstovu.

PRANEŠA LIETUVOS PASIUNTINYBĖ WASHINGTON'E

* Nuo š.m. kovo mėn. 1 dienos, **Cezaris Surdokas** pasitraukė iš Lietuvos Pasiuntinybėje Washington'e aštuonerius metus eitų pareigų.

Lietuvos atstovas labai nuožirdžiai dėkodamas p. Surdokui už darbą tvarkant kultūros bei informacijos reikalus, pažymi, kad jam kartais teko eiti pareigas labai sunkiomis aplinkybėmis. Jis tą atliko labai pareigingai ir sumaniai, patarnaudamas Diplomatinės Tarnybos ir Lietuvos reikalams.

Nepriklausoma Lietuva

UŽ Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la liberation de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ.
REDAGUOJA – REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366–6220

Second Class Mail. Reg. Nr. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent Lithuania Publishing Co., 7722 George St. LaSalle, P.Q. H8P 1C4

Metinė prenumeratos kaina $ 22 –
Rėmėjo – $ 25, –

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonei. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

JUOZAS DAUMANTAS

FIGHTERS FOR FREEDOM

Lithuanian Partisans Versus the U.S.S.R.

Šią knygą privalome ne tik įsigyti, bet svarbiausiai - paskleisti angliškai kalbančiųjų tarpe, padovanoti žurnalistams, bibliotekoms.

"FIGHTERS FOR FREEDOM" (PARTIZANAI) – Juozas Daumantas

Antra laida (anglų kalba) 279 p. su papildymais: partizanų kovų žemėlapiai ir Adolfo Damušio palyginimai su Afganistano partizanais.
Ši knyga svarbi mūsų jaunimui ir svetimtaučiams, ypač tinkama dovana valdžios atstovams susipažinti su lietuvių partizanų veikla.
Išleido **Kanados lietuvių komitetas žmogaus teisėms ginti,**
1011 College St. W., Toronto, Ont. M6H 1A8, Canada.
Kaina : $10 (Kanadoje – kanadiškais, kitur – amerikietiškais.
Pašto persiuntimui pridėti $1 – Kanadoje, kitur – $2.

"FIGHTERS FOR FREEDOM" – Juozas Daumantas

Second edition (279 p.) includes maps of partizans combats and an epilogue by prof. A. Damušis, comparing Lithuanian freedom fighters with Afganistan's.
Published by the Canadian Lithuanian Committee for Human Rights, 1011 College St.W., Toronto, Ont. M6H 1A8, Canada.
Price: $10 in Canada, adding $1 for postage. Outside of Canada: $10 USA funds, adding $2 for postage.

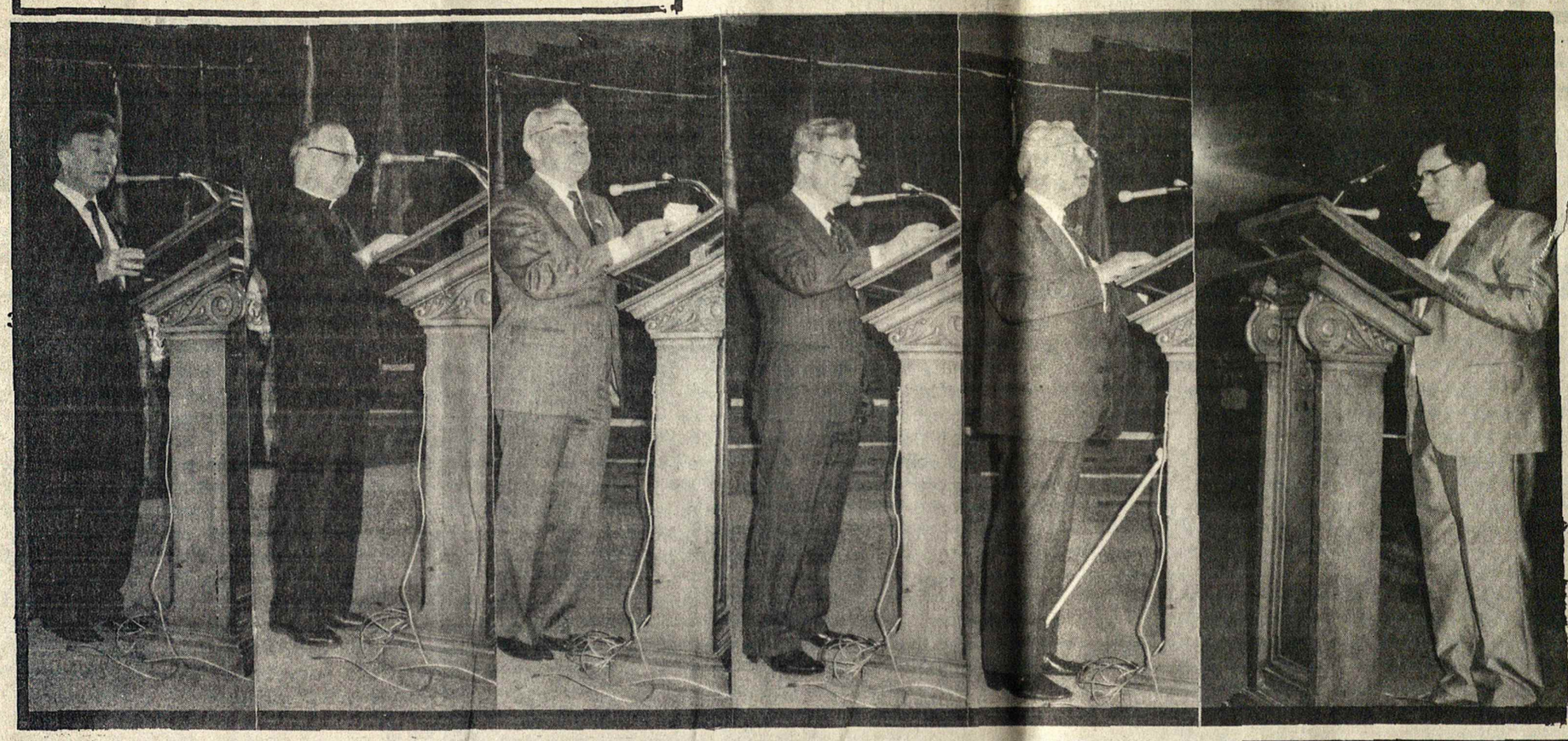

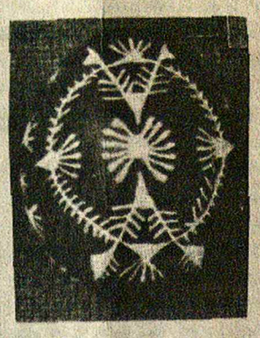

IŠKILMINGAS VASARIO 16-tosios MINĖJIMAS TORONTE. Iš kairės: Rimas STRIMAITIS KLB Toronto Apylinkės pirm.; kun. dr. prelatas Pr.GAIDA - invokacija; Herbertas STEPAITIS KLB vicepirm.pavadavo pirm. V. BIRETĄ: Haris LAPAS Lietuvos Gen. Konsulo pavaduotojas; PLB pirmininkas dr. Vyt. BIELIAUSKAS ir svečias iš Lietuvos, Sąjūdžio Tarybos narys dr. prof. Kazimieras ANTANAVIČIUS.

Nuotr: St.V a r a n k o s

PRISIKELKIME, ATGIMKIME IR MES!

Daugelį kartų nuo to laiko, kai teko mums palikti gimtuosius namus ir gimtąją žemę, šventėme pavasario ir Prisikėlimo šventę. Tais niūriais amžinųjų žiemų metais toli buvo savieji, toli buvo Lietuva. Gyvenome tada tiktai naujo pavasario ir naujo prisikėlimo viltimi.

Šiais metais, pirmąjį kartą, nelaimių ir nelaisvių gruodas pradėjo tirpti. Aižėja sibirinio melo ledai. Šiais metais pirmąjį kartą ne tiktai mūsų istorinėje šventovėje Vilniaus arkikatedroje, bet visos Lietuvos koplytėlėse, koplyčiose ir maldyklose, b e b a i m ė s, bus giedamas Kristaus prisikėlimo himnas LINKSMA DIENA MUMS NUŠVITO...ir pačios LIETUVOS atgimimo himnas LIETUVA, TĖVYNE MŪSŲ...

Tauta nugalėjo baimę ir išsinešė seserų, brolių rankomis savo tikrąsias vėliavas į giedrėjantį rytmetį, į laisvėjančios Baltijos vėją. Iš vergijos naktų glūdumos kyla švari ir skaisti naujo gyvenimo Diena.

Kristus nugalėjo nebūties baimę ir iš amžinosios nakties kapinyno prikėlė amžinosios Dienos viltį.

Ne atsitiktinai sutampa tos dvi DIENOS mūsų ir mūsų šalies buityje šį atmintiną pavasarį. Jos yra ir triumfo, ir ilgesio, ir priesaikos dienos. Lietuvoje nuo praeitųjų metų vasaros vyksta stebuklai - vienas po kito, nes tie stebuklai vyksta mūsų žmonių sąmonėse ir širdyse. Niekas jiems nieko veltui nedavė. Reikėjo nepaprasto tikėjimo ir ryžto, ir dar nepaprastesnio pasiaukojimo. Reikėjo drįsti atsisakyti šlovės, prabangos, patogios ramybės ir r i z i k u o t i v i s k u o v a r d a n t i e s o s, v a r d a n t o s L i e t u v o s.

Toks pat stebuklas turi įvykti ir mūsų sąmonėse ir širdyse, kad pagrįstai galėtume didžiuotis ir švęsti kartu su savaisiais, kartu su savo Lietuva, tą nepaprastą ATGIMIMO IR PRISIKĖLIMO PAVASARĮ IR RYTMETĮ.

Henrikas Nagys

P R A N E Š I M A S

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ir Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto valdybų atstovai buvo susirinkę pasitarimui 1989 m. kovo 11 d. Arlingtone, Virdžinijoje. Pasitarime dalyvavo iš PLB - pirm. prof. dr. Vytautas Bieliauskas, dr. Vytautas Dambrava ir Algimantas Gureckas; iš VLIKO - pirm. dr. Kazys Bobelis, Vytautas Jokūbaitis, prof. dr. Domas Krivickas ir Pilypas Narutis. Abiejų valdybų delegacijos sutarė dėl šių pareiškimų:

1. Lietuvių tautos laisvės kovos Lietuvoje ir užsienyje nekintamas tikslas yra nepriklausoma, suvereni Lietuvos valstybė, lygiateisė su kitomis pasaulio valstybėmis. Mes džiaugiamės ir didžiuojamės Lietuvos Laisvės Lygos, Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio ir visos lietuvių tautos kova už savo teises, tos kovos nuostabaus pakilimo ir prasiveržimo metu. Mes džiaugiamės kitų Lietuvos tautybių pritarimu ir parama - armėnų, gudų, karaimų, totorių, ukrainiečių, vokiečių, žydų, dalies rusų ir lenkų. Mes sveikiname visas pastangas siekiant daugiau laisvės ir kultūrinio, ekonominio, ekologinio bei politinio savistovumo, nes tai lengvintų lietuvių tautos padėtį ir sudarytų geresnes sąlygas kovai už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę.

2. Mes kviečiame lietuvių išeiviją visuose kraštuose kuo plačiau paminėti 1939 m. rugpjūčio 23 d. Molotovo-Ribbentropo pakto ir rugpjūčio 23 bei rugsėjo 28 d. slaptųjų protokolų 50 metų sukaktį, protestuojant prieš Sovietų Sąjungos ir Vokiečių Reicho suokalbį. Raginame kreiptis į visų pasaulio valstybių vyriausybes, parlamentus, spaudą bei visuomenę, reikalaujant Sovietų Sąjungą panaikinti tų tarptautinę teisę sulaužiusių susitarimų padarinius, būtent Lietuvos, Latvijos ir Estijos neteisėtą okupaciją ir aneksiją.

3. Pasaulio Lietuvių Bendruomenė ir Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas nuoširdžiai dėkoja Jo Eminencijai kardinolui Vincentui Sladkevičiui už ryžtingą Lietuvos valstybės tęstinumo ir jos aneksijos nepripažinimo gynimą prie Šventojo Sosto. Lietuvių tauta labai laukia Jo šventenybės popiežiaus Jono Pauliaus II apsilankymo Lietuvoj, bet jis neturėtų būti suristas su nuolaidomis neteisingumui ir neteisėtumui. Jei okupantas tokių nuolaidų reikalautų, geriau kad Jo Šventenybė savo apsilankymą atidėtų, negu sutiktų su Lietuvos aneksijos įteisinimu.

4. Šiais metais sueina 50 metų kai pasibaigė 19 metų trukusi svetimųjų okupacija ir Lietuvos sostinė Vilnius sugrįžo Lietuvai. Pasaulio Lietuvių Bedruomenė ir Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, apsvarstę Vilniaus arkivyskupijos klausimą, pritaria pastangoms, išlaikant nepazeistą Lietuvos aneksijos nepripažinimą, įsgauti Vilniaus arkivyskupijos priskyrimą Lietuvos baznytinei provincijai.

5. Pasaulio Lietuvių Bendruomenė ir Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas sveikina Mažosios Lietuvos Rezistencinio Sąjūdžio iniciatyvą, prašant Jo Šventenybę popiežių priskirti Mažąją Lietuvą prie Lietuvos baznytinės provincijos.

6. Pasaulio Lietuvių Bendruomenė ir Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas kaip galima greičiau sušauks Lietuvos laisvės konferenciją. Konferencijoje bus kviečiami dalyvauti šie veiksniai:

Amerikos Lietuvių Taryba,
Jungtinių Amerikos Valstybių Lietuvių Bendruomenė,
Kanados Lietuvių Bendruomenė,
Lietuvos Diplomatinė Tarnyba,
Pasaulio Lietuvių Bendruomenė,
Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas.

Konferencijoj dalyvaujančių veiksnių delegacijas sudarys ne daugiau kaip trys asmenys. Visi nutarimai bus priimami bendru sutarimu.

7. Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ir Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto valdybos keisis svarbesne informacija ir palaikys artimus ryšius Lietuvos laisvės reikalu.

Dr. Vytautas Bieliauskas, PLB valdybos pirmininkas,
Dr. Kazys Bobelis, VLIKO valdybos pirmininkas.

LIETUVOS ATGIMIMO SĄJŪDŽIO RINKIMINIS MITINGAS KALNŲ PARKE

(New York, 1989, kovo 9 d.LIC) Trečiadienį, kovo 8 d. Vilniuje, Kalnų parke įvyko Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio mitingas ryšium su artėjančiais kovo 26 d. rinkimais į TSRS Aukščiausios Tarybos deputatus, praneša Lietuvių Informacijos Centras. Tai buvo proga Sąjūdžio remiamiems kandidatams Vilniuje susitikti su visuomene, kuri juos mažiau pažįsta. Kaip žinia, galimybės Sąjūdžiui prabilti į visuomenę platesniu mastu sumažėjo, kuomet buvo uždrausta trečiadienio vakarais transliuojama ATGIMIMO BANGA.

Tarp kalbėjusiųjų Sąjūdžio remiamų kandidatų buvo Grigorijus Kanovičius, kurio pagrindinis konkurentas yra Vilniaus miesto vykdomojo komiteto pirmininkas Vileikis; Vidmantas Žiemelis respublikinės porkuratūros prokuroras, kurio konkurentas yra Vilniaus miesto pirmasis sekretorius Zaleckas; filosofas Bronius Genzelis, kuris kandidatuoja drauge su Vidmantu Šarka, plano komiteto pirmininku, kurį Sąjūdis laiko stagnacinių jėgų atstovu; rašytojas Virgilijus Čepaitis, kurio konkurentai yra gamyklos direktorius Burdenko, vienas iš "Jedinstvos" lyderių ir buvęs Pedagoginio Instituto Tichonovičius.

Šis mitingas buvo pirmas Sąjūdžio vadovybės susitikimas su visuomene po Vasario 16-tosios Sąjūdžio Seimo deklaracijos, po Centro komiteto plenumo ir pakeitimų valdžioje. Politinė šio mitingo reikšmė buvo ta, kad Sąjūdis turėjo progos paaiškinti savo poziciją dėl šiuolaikinės politinės padėties Lietuvoje ir parodyti, pasak tarybos nario Alvydo Medalinsko, "kad Sąjūdis yra gyvas ir pakankamai pasitiki savo jėgomis".

Mitingui vadovavo ekonomistė Kazimiera Prunskienė ir filosofas Arvydas Juozaitis. Įvadinį žodį tarė Tarybos pirmininkas Vytautas Landsbergis, kuris teigė, kad pastaruoju metu reiškiasi įvairūs stagnacijos rėmėjai, kurie, kaip naujos veislės išperos - maitvanagėliai ir krankliukai - kyla, manydami kad pavyks pakirsti atgimstančią tautos dvasią. Tas jiems nepavyks, sakė Landsbergis. Jis taip pat padarė užuominą, kad artimoje ateityje Sąjūdis gal būt kvies Lietuvos visuomenę dalyvauti panašiuose mitinguose Katedros aikštėje.

Sąjūdiečių apskaičiavimu, į Kalnų parką susirinko apie 40,000 žmonių, daugiausia iš Vilniaus, nors buvo atvykusių ir iš kitų Lietuvos vietų: Žemaitijos ir Suvalkijos. Žinia apie leidimą mitingą organizuoti buvo paskelbta pirmadienį vidudienį tik Vilniaus "Vakarinėse Naujienose".

Mitinge taip kalbėjo ekonomistas Kazimieras Antanavičius, praėjusį savaitgalį sugrįžę į Lietuvą iš Kanados, darbininkas Kazimieras Uoka iš Kauno, žuranlistas Vitas Tomkus ir teisininkas Kazimieras Motieka, kuris, kaip pranešama, susilaukė ypač griausmingų minios ovacijų. Teisininkas Motieka vasario 17 d. nelauktai pasauktas į Centro Komitetą, atidavė savo partinį bilietą. Teisininkas kalbėjo apie Molotovo-Ribbentropo paktą, apie Lietuvos aneksiją ir apie tai, kad turi būti atstatyta tiesa. Jis taip pat užsiminė vadinamąjį "realųjį suverenitetą", tai terminas, kurį pastaruoju metu pradėjo naudoti Lietuvos vadovybės nariai ir kuris laikytinas fiktyviu dalyku.

Sąjūdžio seimo tarybos nariai aptarė šiuolaikinę padėtį, papasakojo apie įvairius trukdymus Sąjūdžio kandidatams į Liaudies deputatus. Pareikšta, kad partijos organai nenori duoti Sąjūdžiui galimybės dalyvauti rinkimuose, kad pirmajam sekretoriui Algirdui Brazauskui esą nemaža problemų, stengiantis priešintis stagnacijos jėgoms, kad Sąjūdis remia tas jėgas Lietuvos vadovybėje, kurios pasisako už demokratijos proceso plėtojimą Lietuvoje, protestuoja prieš pastarosiomis dienomis skleidžiamą melą, esą Lietuvos visuomenė palankiai rėmusi neseniai įvykusį Centro komiteto plenumą, kurį Sąjūdis laiko stagnacijos apraiška.

Mitingo metu taip pat kalbėjo dvi moterys, atėjusios su plakatais, ant kurių buvo užrašyti vardai ir pavardės asmenų, kurie savižudybe baigė gyvenimą, tarnaudami sovietinėje armijoje. Kalbėjo Teodora Každailienė ir Ona Eigirdienė, perskaičiusi sūnaus laišką iš Vladisvostoko. Abi moterys pasisakė prieš moralinę būklę sovietinėje armijoje ir už tai, kad Lietuvos vaikams būtų leidžiama tarnauti Lietuvos teritorijoje nacionaliniuose junginiuose.

AR IŠ TIKRŲJŲ STALINAS GRĄŽINO LIETUVAI VILNIŲ?

Romas Šileris

Paskutiniu laiku, kas netingi, domisi Lietuvos istorija, ypač dabar, Lietuvoje. Didelio susidomėjimo susilaukė 1939 m. slaptieji protokolai tarp Vokietijos ir Sovietų Sąjungos, kurie liečia Pabaltiją.

Praeitų metų pabaigoje vilniškė "T i e s a" kreipėsi oficialiai į Vakarų Vokietijos užsienio reikalų ministeriją, kad jie jiems pasiųstų slaptųjų protokolų fotokopijas, kurių Maskvoje neva negalima surasti. Vokiečiai tai su malonumu padarė, pasiųsdami fotokopiją nuo išsilikusių mikrofilmų, nes pas juos originalai irgi dingę.

Tą istoriją plačiai aprašė "Frankfurter Rundschau" dienraštis savo v a s a r i o mėn.4 dienos laidoje, primindamas, kad toks oficialus kreipimasis buvo pirmutinis iš Sovietų Sąjungos komunistinio laikraščio.

Vasario mėn. 23 dienos laidoje tame pačiame vokiečių dienraštyje pasirodė skaitytojo Michael Köhl e r'io, kuris yra sustiprintos istorijos grupės kalbėtojas Sarstedto gimnazijoj, laiškas.

Jis teisingai pamini, kad pagal rugpjūčio mėn.23 dienos slaptą protokolą, Lietuva neįeina į sovietų interesų sferą. Lietuvą tuo laiku norėjo turėti vokiečiai, nes *Lietuva neturėjo bendrų sienų su Sovietų Sąjunga*. Bet kas svarbiausia, t o k į ą Lietuvą, kokia **1919 metais buvo nustatyta pagal Curzon liniją** (Curzon - tuolaikinis Anglijos užsienių reikalų ministeris. R.Š.), išskyrus Baltstogę - Bialystock, norėjo turėti Stalinas.

Taigi išeitų, kad VILNIŲ prie Lietuvos prijungė Hitlerio noras, o ne Stalino malonė.

Toliau rašoma, kad Hitleris vėliau kitaip užsimanė ir visą Lietuvos teritoriją su Vilniumi, pagal slaptą rugsėjo mėn. 28 dienos protokolą, atidavė Sovietų Sąjungai.

Michael Köhler'is š.m. vasario mėn.25 dienos "Frankfurter Rundschau" rašo, kad Lietuva pakliūtų į Sovietų Sąjungos interesų sferą, sovietai privalėjo vokiečiams pažadeti Vilnių prijungti prie Lietuvos. Ką jie ir padarė.

Aišku, skaitytojai gali nuvertinti to mokinio teigimus, bet reikėtų pagalvoti, kad Vakarų Vokietijoje tokios mokinių iniciatyvos yra labai vertinamos, nes tam suteikiamos specialios Vakarų Vokietijos prezidento premijos, duodamos stipendijos tolimesnėms studijoms.

Mūsų istorikams irgi reikėtų rimtai pažvelgti į šį Vilniaus grąžinimo aspektą.

Dobilas

IŠMESTINUKAS

A P Y S A K A

III-ioji dalis.

KARAS BAIGĖSI, BET KAS TOLIAU?

/ tęsinys /

9.

Vėjelis išblaivino Laimos mintis ir priėjusi namus, ji jau spėjo paruošti mintyse būsimą vakarienę. Virėja iš jos buvo, galima sakyti, nekokia, bet už tai palaikė ryšius su mėsos pristatytojais, kurių du buvo nuolatiniai, o skystimėlio prie užkandų buvo net trys įmonės. Jos, nors ir nedirbo nuolatiniai, bet stengėsi ir visai neišdžiūti. Viena jų radosi visai arti bažnyčios, užsiiminėjo grynai to kaimo gamyba iš cukraus. Kita - įtaisyta aklinai uždarame garaže su skyle stoge įėjimui, pusiau vietinė, gamyba iš miltų ir dalis priduriama iš šalies. Trečioji buvo įvertinta, patikima, gaminanti skaidrią, kaip šaltinio vandenėlis, gėrimą, kažkur prie kurortines vietovės. Buvo pasklidę gandai, kad naminė varoma pačioje sanatorijoje, į kurią bėgčiomis dabar įpuolė ir Laima. Tik pradarius duris, ją pasitiko stambus vyriškis, kadaise buvęs mūsų kariuomenės karininkas, ir ramiai paklausė:

- *Kiek šį kartą panelei Laimai reikalinga? Gal* mainais už cigarėtes? Kaina ta pati - už du pakelius, litrinis butelis.

- Puiku, kaip tik su savim turiu,- ir Laima, įšėmusi iš didžiojo rankinuko 6 pakelius, padėjo ant kėdės.

- Jums nepatogu butelius nešiotis. Eikit namo, pristatysiu per pasiuntinį.

- Gerai, nes laukiu svečių. Nebūvėlių svečių!

- Tai dėl reprezentacijos pridėsiu ir po porą lašelių kadugių ekstrakto. Anglai tai jau baisiai mėgsta su kadugiais. Tiesa, jeigu nelabai skubat, norėjau paklausti ir priminti apie tuos naujus gandonešius, su kuriais išsijuosę konkurentai nori mėsininką Kurmežį purvais apdrėbti. Būk tai vienas iš jo giminių vartotojų šviežioje dešroje radęs vaiko pirščiuko gabalėlį! Čia jau nežmoniški šmeižtai.

- Girdėjau ir aš. Žinoma, kad neverta kreipti dėmesio į tokį kvailą šmeižtą. Kas tik išgirsta, tik pasijuokia! Tokiom nesąmonėm niekas netiki. Kas skleidžia juos - nesuvaikysi, kartais tai tik dėl paprasto įdomumo plepa, kad pamatytų, kaip greitai gandai aplėks visą koloniją...

- Teisingai, moterys blaiviau galvoja. Na, priedo pridėsiu dar medžioklinės dešros su pipirais.

Reikalus atlikusi, Laima pabėgomis skubėjo namo. Dar nebuvo sutvarkytas kambarys, o svečiai galėjo kiekvieną minutę ateiti. Priėjusi prie savo durų, giliai atsiduso. Rūkas visai sutirštėjo, besimaišydamas su vakaro tamsa. Paliko atvėrusi duris, nes pelėsiais prisigėręs kvapas buvo pripildęs kambarį. Skubiai įjungė, ištraukusi užslėptą palovyje mažą elektrinį šildymo pečiuką, kuris stovykloje buvo uždrausta laikyti, nes, naudojant neišlaikė bendrieji saugikliai ir jiems perdegus, tamson paskandindavo visą stovyklą. Šiltos vakarienės ji ir negalvojo svečiams paruošti, nes tai buvo praktiškai neįmanoma. Apačioje bendras pečius su malkomis kūrenamas, prieš emigruojant buvo ruskelių sudaužytas. Iš medinės dėžės padarytoje spintelėje ji rado dar kelias konservų dėžutes. Pridėjus sausainių, stalas ir buvo paruoštas. Tuo pat metu buvo atnešta ir degtinė. Laima, pakedenusi garbanas ir šį kartą paraudoninusi lūpas, pradėjo *laukti svečių. Netrukus ir išgirdo apačioje jų balsus,* klausinėjančius gyventojų ir ieškančius Laimos. Pravėrusi duris, Laima juos garsiai pašaukė:

- Negaišinkite žmonių! Aš čia, kaip paukštytė, aukštai palėpėje esu įsitaisiusi.

Vėlyvieji svečiai buvo linksmi, patenkinti ir jau spėję pas kažkokį pažįstamą "ant korkos užminti". Nebuvo čia palėpėje perdaug erdvu, bet išsiteko. Prieš susėdant, prisitraukė medinę dėžę, spintele vadinamą, prie siauros, greitomis sukaltos lovos ir štai, kaip ant minkštasuolio, nors ne taip patogiai, pasiruošė vaišėms. Laimai teko svečius priimti vaikštant aplinkui, kartais vienoje ar kitoje lovos pusėje atsisėdant.

Po pirmųjų stiklų skambėjimo Petras pirmasis prašneko, pridėdamas ir pagražindamas buvusių vargų odisėją, ieškant Laimos. Kiek vėliau buvo aptariama gėrimo kokybė ir stiprumas. Dar vėliau, kalbos pradėjo kryžiuotis ir kiekvienas stengėsi savuosius nuopelnus iškelti švieson ir apturėtus vargus ir kančias, būnant belaisvėje, kuo juodžiausiomis spalvomis nupiešti. Antrą butelį įpusėjus, Petro draugai, lyg susitarę, pradėjo ruoštis išeiti, nes aiškiai suprato, ko trūksta dviems karveliams esant kamšatyje. Laiptams subildėjus, Petras ir Laima pasiliko dviese. Nuo cigarečių dūmų ir jaunų kūnų šilimos Laimos kambarėlis buvo įkaitęs lyg pirtelė. Likus dviese, kalba kažkaip nesirišo. Aiškesnių intymesnės meilės pareiškimų kaip vienas, taip ir kitas, nedrįso pradėti. Su dideliu nenoru, po atsidusėjimų, pradėjo Petras:

- Tai gal jau ir man laikas kraustytis pas draugus?

Tas klausiamasis žvilgsnis buvo toks pasigailėjimo vetas, kad Laima, vos jam baigus sakinį, greitai pridėjo:

- Kaip nori. Tikrumoje, mums gi neteko pasikalbėti! Negi tokie spygliuoti esame, kad negalime čia, mano mažoje lūšnelėje per naktį išsitekti? Į tą siaurą lovelę patalpinsiu svečią, o pati daugybę vietos turiu ant grindų pasikloti.

Petras, lyg paparčio žiedą radęs, pradėjo švelniai dėkoti. Greitai palubėje švytravusi rausva lemputė užgeso. Dėl nepatogios lovos abu pamažu susirangę, išsiteko viename patale, paklotame ant grindų. Lauke apsunkęs rūkas irgi atsigulė ant žemės. Išsiblaivęs dangus žėravo savais žiburėliais. Stovykla ilsėjosi, taupydama jėgas būsimam, nežinomam ateities gyvenimui.

Pirmieji rytmečio šviesos brūkšniai pilkšvai nušvietė mažą kambarėlį palėpėje ir prikėlė miegančią Laimą. Nepratusi tokio artimo prisiglaudimo prie savo Petrelio, ji lyg susigėdusi staigiai nuo jo atsitraukė, tuo pačiu prikeldama svečią. Stebėtinai, šį kartą Laimos galva buvo be jokių skaudėjimų. Rodos, ji išgėrė ne mažiau, kaip kitais kartais, bet greičiausiai tos dienos nekasdieniniai įvykiai leido skirtingai sunaikinti degtinės *garus.*

- Ale žiūrėk tu man, jau rytas aušta! - pirmas prašneko Petras. - Atrodo tik čia, va, atsigulėm - ir štai vėl diena.

- Taigi,- pritarė Laima. - Vakar, stiklelio paragavęs, visai nustojai valgyti. Tikriausiai galvą plėšia.

- Visai teisingai, lyg kas basliu būtų per ją tvojęs... Nieko, praeis. Kad būtų šalto vandens apsiplauti, viskas bematant išdulkėtų.

- Apsiprausti reikia, bet galvos skausmui jis nieko nepadės. Tuojau apsirengsiu ir nuėjusi į apačią, atnešiu, gi tuo tarpu paimk ten kampe iš butelio gerą gurkšnį, ir viskas nušvis.

- Kad man vien tik į tą pusę pažiūrėjus, suima purtulys. Pamažu ir šiaip galva išsivalys.

- Ir aš taip anksčiau galvojau, bet buvo patyrusių žmonių, kurie pamokė kaip pasigydyti. Vienas stikliukas - kaip su ranka atima.

- Stebiuosiu, Laimute, tokiu greitu tavo pasikeitimu... Žinoma, gal tikrumoje nebuvau spėjęs tavęs pažinti.

- Ar į gerą, ar į blogą pusę pasikeitus?

- Tai kad negalėčiau pasakyti. Galų gale, visada aš plepu, ko nereikia... Ar prisimeni, ką mes vakar vakare abu pasilikę, kalbėjome?

Lithuania freedom vigil

Šis atvaizdas ir parašas buvo atspausdintas "Chicago Sun-Times" laikraštyje š.m.vasario mėn. 17 d.: "Jane Shreckengost mini Lietuvos Nepriklausomybės Dieną Daley Center Plaza, išrašiusi ant savo veido to krašto vardą ir simbolį laisvės. Amerikos lietuviai budėjo tą dieną, paremdami judėjimą laimėti suverenumą šiai dabar Sovietų Sąjungos respublikai (8 psl.aprašymas apie vykusias iškilmes Vilniuje, šios Pabaltijo respublikos sostinėje)."

****

- Daug ką kalbėjome...

- Kaip ir nedrąsu priminti. Kiek prisimenu, buvom nutarę šiandieną eiti pas kunigą. Nejaugi aš būčiau buvęs taip prisilakęs, kad tik sapnavau visa tai?

- Kalbėjom. Žinai, tu ir aš buvome įkaušę. Vedybos ne tokiame stovyje aptarti. Apie tai pasikalbėsime, kai būsi apsistojęs ir gerai blaiviai apgalvojęs.

- *Kai dėl manęs, tai nebeturiu apie ką galvoti.* Esu jau seniai taip nusprendęs. Bet,- jis atrodė įsižeidęs,- jei taip pageidauji, galime palaukti. Reikalo, kuris prie to verstų, tikrai nėra, bet kartais prisimena posakis, kurį esu dar būdamas namuose, girdėjęs: "Ilgas siūlas greitai trūksta".

- Dar tik vakar, mielasai, pasirodei. Siūlas visai trumpas ir skubėti nepatartina.

- Gal teisingai kalbi. Jau tikrai pradeda dienoti. Smuksiu pas savo draugus, kol apačioje gyventojai nesukilo. Ten, manau, *irgi gausiu vandenėlio, o tuo tarpu* tikiu, kad greitai pasimatysime.

Šaltai padavęs Laimai ranką ir jos nesulaikomas, tyliai nuslinko laiptais žemyn.

Petrui išėjus, Laimą vėl apspito negeros mintys. Rankos nei iš šio, nei iš to pradėjo virpėti. Visu kūnu bėgo šalčio bangos. Ji blaškėsi po kambarį ir aprimo tiktai gerą stiklą degtinės išgėrusi. Sušilus krūtinei, persuko raktą duryse ir išsitiesė ant lovos pailsėti ir galutinai nusiraminti. Pro nedidelį langelį veržėsi saulė, aiškiai nušviesdama susikėlusias kambaryje dulkes. Vos tik užsnūdus, Laimą pabudino beldimas į duris. Paprašiusi palaukti, atsikėlė ir apsitvarkiusi, pravėrė duris.

/bus daugiau/

Patarimai visiems kanadiečiams

Per apvalius metus skirtingai gyvena kanadiečiai, skirtingas yra ir jų pajamų mokesčių atsiskaitymas.

Todėl Revenue Canada siūlo eilę patarnavimų, kurie palengvins visiems kanadiečiams užpildyti anketas.

NAUDOKITE NURODYMŲ LEIDINĮ

Šiemet, gavę mokesčių anketas, pastebėsite jose kai kuriuos pakeitimus. Joms užpildyti padeda jūsų 1988 "Tax Guide" leidinys, kuriame surašytos palaipsniui vykdytinos instrukcijos. Taip pat patarimai ir pavyzdžiai. Geltona spalva yra pabrėžiami šių metų pildymo pakeitimai. Yra serija specialių leidinių kaip pav., "Vaikų Priežiūros Išlaidų Vadovas" ir "Darbo Išlaidų Vadovas". Patikrinkite savo bendrą "Tax Guide", kur surašyti leidiniai specialiems atvejams. Jeigu tokio reikia, kreipkitės į jūsų apylinkės mokesčių biurą.

ATKREIPKITE DĖMESĮ Į PAKEITIMUS

Jūsų "Tax Guide" leidinyje rasite aprašymą kokia yra nauja tvarka. Pav., asmeniniai atskaitymai pažymėti "asmeninės sumos", kurios sumažina jūsų mokėtinus federalinius mokesčius. Būtinai sekite STEP 4 leidinyje, kad nieko neprarastumėte.

ĮRAŠYKITE SAVO "SOCIAL INSURANCE" NUMERĮ

Būtinai įrašykite savo SOCIAL INSURANCE (Socialinio draudimo) numerį kartu su kitomis informacijomis, kaip ir teisingą adresą. Tai užtikrins greitą ir teisingą atsiskaitymą. Yra naujas federalinės valdžios reikalavimas duoti "Social Insurance" numerį jūsų finansinėms įstaigoms, kad jį įrašytų į išduodamus mokesčių informacijų lapelius. Jeigu tokio numerio neturite, paprašykite savo apylinkės "Canada Employment Centre".

Kai užpildysite anketas, pridėkite visus T-4 ir kitus reikalingus lapelius. Juos turite gauti kovo mėn. vidury. Jeigu negautumėt, "Tax Guide" leidinyje parašyra, ką reikia daryti. Tiksliai užpildyta anketa su visais atitinkamais dokumentais užtikrins, kad gausite atgal kas jums priklauso, kaip galima greičiau.

JUMS NEBŪTINA UŽPILDYTI VISĄ ANKETĄ.

Jeigu jūs neturite jokių pajamų ir jums tiktai priklauso "Child Tax Credit" arba "Federal Sales Tax Credit" nereikia užpildyti visos formos, kad gautumėte kas jums priklauso. Pasitikrinkite savo leidinyje "Tax Guide", kur visa apie tai išaiškinta.

YRA PAGALBA, JEIGU JUMS JOS REIKIA.

Kai gausite naujas "Tax return" anketas, apžiūrėkite, ar viską, ko reikia gavote. Jeigu negavote, jas galėsite pasiimti pašto įstaigoje arba apylinkės mokesčių įstaigoje. Taip pat veikia visuomeninių talkininkų tarnyba, kuri suteikia pagalbos, jeigu reikia, ir sezoniniai anketų užpildymo patarėjai, kurie veikia apsipirkimo centruose ir kitose vietovėse visoje Kanadoje. Arba galite paskambinti neapmokamais telefonais savo apylinkėje, kurie surašyti "Tax Guide" gale.

Su bendruoju "Tax Guide" specialiais leidiniais ir minimomis tarnybomis REVENUE CANADA pateikia patarimų visiems kanadiečiams.

Revenue Canada Taxation — Revenu Canada Impôt

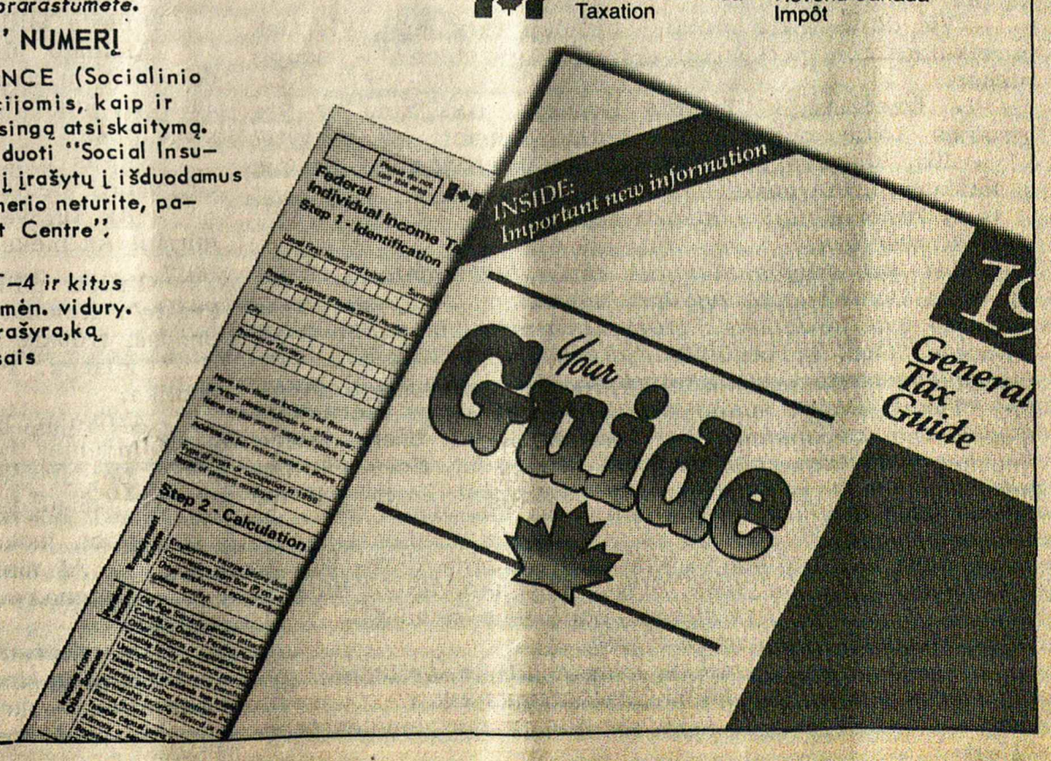

Canada

KULTŪRINIS PUSLAPIS

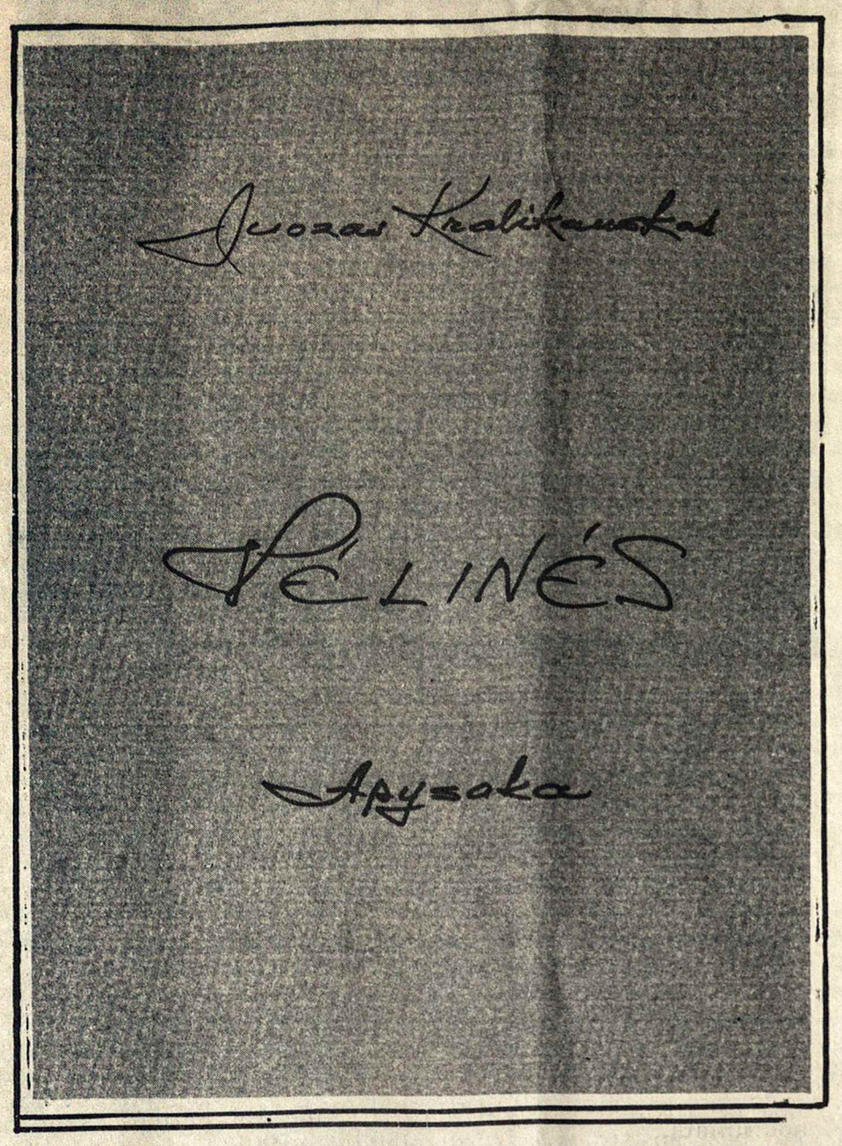

VĖLINĖS. Juozas Kralikauskas. Apysaka. 165 psl. Toronto. 1988 m. Knyga autoriaus skiriama "NESUSKAITOMIEMS 1940-1953 PIRMĄ LAIKO PO VELĖNA KARSTUOSE AR KOLEKTYVINĖSE DUOBĖSE BE KARSTŲ."

Tai yra impresionistiškai, lyg ant juostos praleidžiant, sukurta mozaika, susumuojant pačius svarbiausius momentus jauno vyro gyvenime.

Pradedama jaunų studentų Kaune, Laisvės Alėjoje pasivaikščiojimu, artėjant nujaučiamai grėsmei, Vėlinių žvakelių fone dialogai Gestapo, NKVD kambariuose. Taupūs vaizdai, taupūs monologai ar dialogai, taip charakteringi šiam originaliams autoriui. Ši apysaka nepretenduoja į epochinę apysaką ar romaną. Tai puokštė susikristalizavusių momentų.

Iki dabar, šalia šios paskutiniosios knygos yra atspausdinti šie J.Kralikausko raštai: SEPTYNI KALAVIJAI, 1937 m., URVINIAI ŽMONĖS, 1954 m., ŠVIESA LANGE, 1960 m., TITNAGO UGNIS, 1962 m., MINDAUGO NUŽUDYMAS, 1964 m., VAIŠVILKAS, 1971 m., TAUTVILA, 1973 m., MARTYNAS MAŽVYDAS VILNIUJE, 1976 m., ĮKAITĖ VILNIAUS AKMENYS, 1979 m., PO ULTIMATUMO, 1980 m., ĄŽUOLAI PILIAKALNYJE, 1984 m.

b.

Iš: V Ė L I N Ė S:

.....

Tomas mokytojų seminarijoj ketveris metus sėdėjo drauge su Roku viename suole. Drauge ir kambarį nuomojo. Net ir gimę tais pat metais, tik su skirtingom kūdikių daliom. Rokas nėra ragavęs savo motinos pieno: numirė gimdydama. Jam pirmutinė diena - motinai paskutinė.

Sėdėjo viename suole, gyveno viename kambary, gimę tais pat metais, bet užaugo nelygūs. Tomas aukštokas, plačiapetis, tvirtas, kietas. Rokas visa galva žemesnis, smulkesnis, melancholiškas. Tomas buvo pakeltas į atsargos jaunesnį leitenentą. Roko nepriėmė į aspirantus, visai atleistas nuo karinės prievolės. Išblyškęs, liesas, susimąstęs, ar dėl ko susirūpinęs.

Ir išėjo į liepų alėją.

Tarp vešlių šakų - lempos.

Priėję Maironio gatvę, prasilenkė lėtai žingsniuojantį policininką: aukštas, tvirto sudėjimo, plačiapetis "faraonas".

Užsuko į miesto sodą, kur kadai yra buvę katalikų kapinės. Dabar čia klesti kaštanai, krykštauja vaikai, abiejose plataus cementinio tako pusėse ant suoliukų sėdi pavieniai arba poros. Gilumoje baltuoja Valstybės teatras.

Kiek šitam žavėtasi, nupirkus pigiausius bilietus! Laukdami pradžios, iš trečio aukšto žiūrėdavo į uždangą su rūta. "Klasta ir meilė", "Šarūnas", "Skirgaila"... Petras Kubertavičius drebindavo teatrą perkūnišku balsu, lyg koks viesulas šiurpindavo net trečiame aukšte sėdintį... Ona Rymaitė - sidabro varpelio balsu, džiaugsmu švytinti scenoje, kone skraidanti, lyg kokia laimės plaštakė... Ogi Kipras! "Otelo", "Aida"...

Tylėdami vaikščiojo Miesto sode, šviesiuose atsiminimuose. Norėjos čia būti, netraukė išeiti. Kiekvienam žmoguje yra sodas, bet šis moksleivio metų...

Sugrįžus į Laisvės alėją - prieš akis didingi Pašto rūmai. Ir čia pat "Maisto" dešrelių pardavėjas su baltu žiurstu. Ant ratukų - krosnelė, iš jos veržiasi garai.

- Dvi, prašau, - užsakė Tomas.

Abu gavo po prapjautą bandelę su dešrele, aptepta geltonom garstyčiom...

- Jeigu dabar ir Andrius!- pasigedo Rokas.

- Maudžia, kad jo čia nėr, - pritarė Tomas.

Nuo to - kai mokytojų seminarijoje per pamokas buvo nagrinėta Adomo Mickevičiaus kūryba - kursantai ėmė juos vadinti "trim Budriais". Tai pagal genijaus baladę "Trys Budriai". Rokas Konarskis ir Tomas Budrys sėdėdavo viename suole - metai po metų, iš kurso į aukštesnį. Andrius Čiurinskas čia pat už jų nugarų sekančiame suole - irgi iš kurso į kursą. Buvo nuoširdūs draugai ir visur trise. Ar seminarijoje, ar kine, ar prie Neries futbolą spardo - trise kartu, vis trys Budriai.

Atrodė, jie bus iki senatvės taip vis artimi, neišskiriami.

Prakaulus, gavėniškas Roko veidas primindavo paukštį. Tomo išvaizdoj kažkas iš liūto. O Andriaus akys apskritos ir burna atpūstom lūpom, lyg būtų pasiruošęs pūsti žarijas ar karštą bulvę; dėl to kai ramus - panašus į žuvį.

Tomas ir Andrius yra ganę, su klumpelėm tėviškėsę čiužinėję ant užšalusių balų, vėliau ėję paskui plūgą, šienavę, grėbę šieną. Liesas ir išblyškęs Rokas nėra nei ganęs, nei paskui plūgą ėjęs...

Rokas gimė miške - eigulio troboj, prie upelio. Augo be motinos našlaitis - su paukšteliais, varlėm, laumžirgiais, peteliškėm. Nė vieno neužmušė: nei žalio, nei raibo, nei pilko. Neatsimena, kad būtų kada baudęs katinėlį ar šunelį, didžiausius draugus vaikystės metais. Girdėdavo gegutę - jam sakė, motulės vėlę raudant. Regėdavo saulės ugnį atsimušant į žalią upelio stiklą... lange

---

rašo.

Uosto laiškelį, atseit turėtų dvelkti kvepalais.

- Kažko nekvepia... Pažiūrėsim.

Atplėšia laišką. Skaito:

"...Jeigu jūs, ponas Petrauskai, tarnausit sovietams, dainuosit jų dainas ir jų operas - gerai nebaigsit. Siūlom susirgti, jeigu nenorite numirti...
Gero linkintis".

Kipras įdūkęs. Pačiupęs mosikuoja kardu, tarsi būtų Grigorijus Medlechovas.

- Ak tu, velnio išpera! Aš tau susirgsiu! Aš tau numirsiu! Aš niekada taip gerai nesijaučiau!

Girdėti galingas baigiamasis choras "Nuo krašto iki krašto". Revoliuciniai kazokai, tap jų ir Grigorijus Melechovas, traukia į žygį.

Uždanga. Prapliumpa plojimai - salėje entuziastinga publika.

Atlikėjai lenkiasi, į sceną nešamos gėlės. Kipras, prisimindamas raštelį, kiek neramiai žvilgčioja į salę, į ložes, bet užsimiršęs pasiduoda bendrai nuotaikai.

Kitapus uždangos Petrausko laukia žmona. Jis čiumpa ją į glėbį, juokdamasis suka kaip mažą mergaitę.

- Aš niekada nebuvau toks gyvas, kaip šiandien.

Žmona, nieko nesuprasdama, deda ranką jam prie kaktos:

- Kiprai, gal tu susirgai? Nieko nesuprantu...

- Tau ir nereikia visko suprasti. Svarbu, kad aš suprantu, - surimtėjęs sako Kipras ir, apkabinęs žmoną, išveda ją iš scenos.

/ bus daugiau /

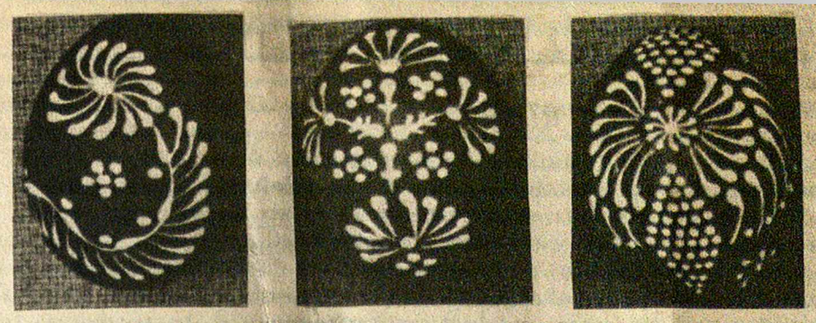

žaibus ties viršūnėm... Saulė niekad nesileido į akiratį: tik už eglių ir pušų viršūnių ar į debesį....

Rokas būdavo drovus su paskutinių klasių gimnazistėm studentėm ir jaunom mokytojom. Dažnai rausdavo, net žodžiai užsikirsdavo, imdavo mikčioti. Tomas - sportininkas, iš trijulės gražiausias. Bet geriausiai apsieiti mokėdavo Andrius Čiurinskas, ypač su moteriškom asmenybėm. Jis laikydavosi drąsiai, nė kiek nesivaržydavo. Grodavo gitara ir dainuodavo Dievo dovanotu balsu. Kišenėj nešiodavos lūpinę armonikėlę...

Trys seminaristai, trys Budriai, trys mokytojai...

.....

Ir užmigo...

Kai baimingas išbudo, išvydo nebe sėdinčius ir gulinčius, o judančius. Įsakyta susėsti po dvylika: kiekviena grupė gavo duonos kepaliuką. Nors ir baigę valgyti, turėjo pasilikti grupėmis besėdį.

Enkavedistai slankioja tarp grupių. Jei tik kuris kalinys pamėgina keltis, susyk pamato į jį nutaikytą revolverį.

Saulė turbūt leidžiasi ar gal jau nusileidus. Sparčiai atvėsta.

Kieme prie staliukų enkavedistai šaukia kriminalistus: užrašinėja sutinkančius stoti savanoriais į Raudonąją armiją. Užsirašė turbūt kiekvienas pašauktasis. Juos surikiavo ir išvedė iš kalėjimo kiemo.

Žvaigždėms sužibus, iš vakarų užskrido daug bombonešių bei naikintuvų ir ėmė bombarduoti Červenę. Iš miesto pakraščių pylė zenitinės baterijos. Švysčiojo raketos ir šviečiančios kulkos iš viršaus ir apačios. Atburbė bolševikų naikintuvai ir prasidėjo kautynės ore...

Pagaliau pasibaigė bombardavimas ir kautynės. Liepė atsistoti ir stovėti savo vietose. Matėsi kruvinai raudoni Červenės gaisrai...

Išleido moteris ir kriminalistus - gudus, rusus, lenkus, žydus. Apie septynis šimtus politinių kalinių surikiavo po keturis ir išvedė iš kalėjimo kiemo pro antruosius vartus...

Rokas Konarskis vėl turi plentu sparčiai eiti. Iš šalių- tankios enkavedistų grandinės...

Masė įliumpino į mišką. Naktį į klaikų mišką.

Staiga - susyk trraa-ta-ta-ta daugel automatinių!!!

Iškart kolona užklykė mirtim!..

Rokas krito į griovį!..

Automatai trata klaikiai. Kulkos zvimbia virš griovio, rekošetuoja į plentą, kaukdamos taško akmenis...

Šiurpūs šauksmai, rėksmai...

Ant Roko užgriuvo kažkoks sužeistas, peršautas vaitoja...

Pridurmu uždribo ir antras, sužeistas turbūt labai sunkiai, jau nebe žmogumi kaukia, net šiurpas šaldo...

- Stoj! - pasigirdo komanda viršuj. - Prekrati!

- Stoj, stoj! - kartojo kiti enkavedistai aukštai ant plento.

Nutilo automatai...

- Kelk, kas gyvas! - suriko enkavedistų komandiras. - Kelk!

Nei Rokas, nei du ant jo užgriuvę nemėgina keltis. Tik abu sužeistieji gailiai vaitoja, turbūt jau ir nepajėgia keltis...

Iš plento aukštai girdėti komandavimas: sustoti po du, gretomis po du!

- Skorėj! Molčat,"bitė-matė!" Skorėj, skorėj!

O grioviuose vaitoja, dejuoja, rauda...Ai - ai - ai!.. Siaubūs dejavimai naktį griovy!..

Pasigirdo komanda:

- Patikrint griovius!

Rokas suledėjo...

Griovin įšoko enkavedistas:

- Kelk, "bitė-matė"!

Viršutinis rusiškai:

- Pasigailėkit! Dėl vaikelių, Mašos, motii..!

Džiangt! - kariško kastuvėlio ašmenim ano galvon! Ir nutilęs...

Koja stūmė viršutinį nuo antrojo, o šis raudojo!

- Už Staliną! Aš myliu Stalii-i..! -

Džiangt! - kastuvėlis ir šito galvon...ir knurkst nuščiuvo...

- O tu? - spyrė Roką.

-...-...siaube suakmenėjęs - nė krust...

- Ką, negyvas? - spyrė dar sykį.

-...-...lemiamo ištvėrimo sekundės. Nei ai, nei krust...

- Nu ir supūk,sukin syn "bitė-matė"!

Budelis atžengė šalin. Į griovio kraštą nuo kastuvėlio nubraukė kraują ir išlipo į plentą...

Girdi visai arti griovy...

Džiangt - tvankt! - ir aimana susyk nutrūko...

Vėl netoli irgi griovy...

Džiangt-tvankt! - ir dejonė iškart baigta...

Rokas siaube, kokiam dar niekad!...Kaip jie įgudę susyk perskelti žmogaus galvą!...Kaip įpratę žudyti įvairiais būdais!...

Griovy prilipęs prie žemės virpėjo visas. Taip trebėjo, tarsi tuoj subyrės į krūvą ląstelių...

Girdėjo - aukštai komandos ir daugybė žingsnių...

Suprato: išrikiuotus nuvedė plentu į naktį miške...

Jis guli šalia lavonų su perskeltom galvom, apkruvintas lipniu dviejų žmonių krauju...O tačiau bejėgis bent kiek pasitraukti...Toks gi įtemptas, suparaližuotas...

Bet ir bijo judėti. Ką žinai, gal koks enkavedistas paliktas stovi už medžio ir žvalgosi...

Truputį atslūgęs, susiėmė ir šiek tiek atsitraukė nuo lavonų. Atlėgo kiek pasibaisėjimas ir įtampa. Dar iš lėto pasistūmė...Ir jau gana, nes toliau vėl lavonai...

Kaip iš čia gelbėtis? Kad tik nepadarytų klaidos!..

Staiga - toj pusėj, į kurią nuvedė koloną - automatai!!! ..Susyk daugelio klyksmai! Kelių šimtų!..

Gal už pusės kilometro...Masinis automatų kalenimas - klaikus masinis riksmas. Ir juos?.... Visus!... Gi šiurpiai pokši ir nepaliaujamai trraa-ta-ta-ta-ta-a...

Rokas baisos jau nebeištvėrė...Gilyn į mišką! Kuo toliau!...

Pašoko ir bėgo!...Nušaus?... Ir tegu! Lai tik greičiau tai pasibaigia!...

Irena MIKŠYTĖ

MAESTRO

/ Šią kino apibraižą, skirtą Kipro Petrausko 100-osioms gimimo metinėms, autorė parašė Lietuvos Televizijos užsakymu, tačiau filma liko nesusukta/

/tęsinys/

- E... nesakysiu... Pagaliau ir nežinau ir nesistengiu išsiaiškinti, kas iš kur. Dalykiškas aiškumas išsklaido meno magiją. Geriau neaiški nuojauta. Nežinia iš kur kylanti, nežinia ko inspiruota, iš kokios patirties ar prisiminimų atsirandanti... Menininkui reikia gyventi atvirom akim, atvira širdim. Viską sugerti, susiurbti, patirti. Nežinia, kada kokia patirtis pravers, kada iš kur iškils kokia vizija...

Kipras Petrauskas medžiotojo apranga, prispaudęs akį prie šautuvo taikiklio. Įtemptos laukimo akimirkos. Tarškindami,barškindami varovai į miško aikštelę išveja didelį vilką. Žvėris pasišiaušęs, užduseęs, skalikų užvarytas. Bet nepasiduoda, sukasi ratu, urzgia ir blaškosi. Jo akys -piktos. Jose žūties nuojauta. Pagaliau driokseli šūvis, ir vilkas, iš paskutinių jėgų pašokęs į viršų, kaip ilgas išsitiesia ant žemės. Kipras prieina ir ilgai, įdėmiai žiūri į žvėrį.

"Otelo" antrojo veiksmo pabaiga. Tik ką Venecijos pasiuntinių akivaizdoje Otelas įžeidžia Dezdemoną - bloškia ją ant grindų, švogždamas: "Į žemę! Raudoki!" - Deginamas pavydo, Otelas blaškosi po sceną. - "Meile manoji, tave prakeikiu!"; "Kraujo - vienintelis geismas!" Dusdamas iš apmaudo, Otelas plėšia nuo savęs drabužį. Neišlaikęs jausmų įtampos, kaip pakirstas, krinta ant žemės.

"Štai jūsų liūtas", - padėjes koją ant Otelo krūtinės, paniekinamai dainuoja Jagas.

Laisvės alėja plūsta žmonių minia. Neša šūkius: "Visa valdžia taryboms", "Tegyvuoja Tarybų Lietuva".

Teatro fasadas papuoštas transparentu: "Menas priklauso liaudžiai".

Direkcijos patalpos. Ant vienų durų užrašyta: "Prašome netrukdyti - meno tarybos posėdis". Staiga jos prasiveria, ir kartu su prirūkyto oro debesiu išvirsta posėdžiavusieji. Girdime tebesitęsiančio ginčo nuotrupas:

- Ko čia skubėti? Bus gerai ir kas nors iš klasikos, ką jau turime pastatę...

- Vis dėlto tokie metai - pirmieji tarybiniai. Vis tiek pareikalaus ko nors naujo. Naujas gyvenimas - naujas menas.

- Dzeržinskio "Tykusis Donas"... Kas žino ar yra girdėjęs tokią operą? Kas norės dainuoti ar statyti?

- Jūs, Maestro, ar dainuotumėt, pavyzdžiui? - kreipiasi kažkuris į Petrauską.

- O kodėl gi ne? - atsako Kipras?

Visi nuščiūva.

Bet juk sakydavote: bel canto, bel canto... O tas "Tykusis Donas" - tai rusiškos dainos...

- O jos, beje, labai gražios. Girdėjai, kaip Šaliapinas dainuoja "Och, ty nočenka..." ? - atremia Kipras. - Statys operą, pavyzdžiui, Dautartas. Statysi, Stasy, Dzeržinskio "Tykųjį Doną" Spalio revoliucijos 23-sioms metinėms? Kodėl tau nepabandžius? Žinai, koks aš būsiu šaunus kazokas su šarovarais, papacha ir kardu! Nors jau per pusšimtį metų persiritau, dar prisimenu, kaip daroma revoliucija...

Ir štai jau matuojami kostiumai. Kipras tikrai įspūdingas kazokas su mėlynais blizgančiais šarovarais. Smauko ant galvos papachą, žiūri į veidrodį, kaip šauniau...

Įeina teatro budintysis:

- Maestro, jums prašė skubiai įteikti laiškelį.

Kipras žaismingai dviem pirštais ima laišką:

- Matai, Petrai, - sako siuvėjui, - dar panelės tebe-

IŠ PADANGĖS MIELOS

(IŠ SPAUDOS OKUPUOTOJE LIETUVOJE IR IŠEIVIJOJE)

Prieškarinis paminklas Žuvusiems už Lietuvos Nepriklausomybę Biržuose

SESUO IŠ ANYKŠČIŲ RAŠO BROLIUI MONTREALYJE

Ištraukos:

"Mielas Brolau, tavo laišką gavau, delsiau atsakyti, laukdama 16-sios Vasario.

Tikriausiai tu nesuprasi, kaip visa tai mes pergyvenam po tiek metų nelemties. Aš prie savo namų 16-sios Dienos ryto 7 val. iškabinau trispalvę, nuo kurios rodos visa mūsų maža gatvelė prašvito, net griaudu buvo, ašaros byrėjo. Tą dieną 12 val. buvo laikomos šventos mišios mūsų bažnyčioje. Žmonių buvo labai daug, netilpo. 13 val.30 min. ant šventoriaus buvo pasodintas ąžuoliukas, kurį sodino Sąjūdžio dalyviai, po to su tautinėm vėliavom ir dideliu ąžuolo vainiku žmonės ėjo nuo bažnyčios per visą miestą /apie 2 kilometrus/ iki senosios gimnazijos prie 1938 m. dvidešimtmečio atminimui pasodinto Ąžuolo, padėjo daug gėlių.

Vakare 7 val. Kultūros Rūmuose buvo didelis minėjimas į kurį pakliūti reikėjo pastovėti eilėje porą valandų. Salė 500 vietų sėdimų, kiti turėjo stovėti. Rengėjai labai plačiai nušvietė apie nepriklausomybę, didelis buvo žmonių dėmesys. Dainininkė Kaukaitė, baigdama užtraukė anksčiau mūsų partizanų dainuotą dainą:

Palinko liepa šalia kelio
Pravirko motina sena,
Sūneli,tave Tėvynė šaukia
Ir vėl bus laisva Lietuva.

Daug žmonių dainavo su džiaugsmo ašara.

Vasario 15 d. buvo irgi renginys. Jame dalyvavo iš Vilniaus grupė, aktorių ir istorikų, žmonių buvo irgi pilna.

Vasario 16 d. buvo renginys "Užtrauksim naują giesmę, broliai", kur dalyvavo dauguma tremtinių, sugrįžusių į Lietuvą,kurie dalijosi tremties įspūdžiais. Grįžau į namus vėlai. Labai įdomu. Laikraščiai rašo kas ką nori, televizorius rodo geras programas.

Sesuo."

GIMINAITĖ RAŠO HAMILTONIEČIUI:

Ištraukos -

" Mūsų asmeninėj aplinkoj nieko naujo, tik šiaip vyksta Lietuvos atgimimas. Neformalūs judėjimai (inteligentai, mokslininkai) labai pakilę, kad Lietuva gautų Suverenumą (ekonominį ir politinį, kultūrinį ir t.t.).

Kolkas, žinoma, sunkiai sekasi, nors giedam Kudirkos "Lietuva, tėvyne mūsų" turim seną trispalvę ir lietuvių kalba pripažinta valstybine kalba. Mūsų didieji broliai, gyvenantys Lietuvoje, labai nepatenkinti, kad teks mokytis lietuviškai, bet mes dar turim savo branduolį, 80% esam lietuviai (Estijai ir Latvijai žinoma sunkiau - ten rusų žymiai daugiau).

Aš dėl nesveikatos ilgesnį laiką nebuvau parduotuvėse. Tačiau sakoma, kad jos visiškai tuščios. Dar jei ir buvo kas, tai atvažiavę iš kitų vietų išperka iš eilės viską švariai. Dabar jau viešai paskelbė apie visišką rublio vertės kritimą /tiesiog ir vadina popiergaliu/, apie nepaprastą brangumą. Šitokią krizinę situaciją specialistai planuoja 7-10 metų. Gal reikia pridurti, gal viskas gerai klosis?

Vienu džiaugiuosi, kad viešai paskelbta apie Stalino piktadarystes ir grąžina likusius iš Sibiro, reabilituoja po mirties.

Jaunimas buvo aplankyti tautiečių kaulų prie šiaurės jūros. Vienu žodžiu, labai didelis tautinis pakilimas, bet kuo viskas baigsis dar nežinom. Per ateinančius mėnesius turės būti patvirtinta Lietuvos Konstitucija, kur daug tikimasi. Jei sulauksim, pamatysim."

KEISTA ŽIEMA LIETUVOJE

Ši žiema buvo Lietuvoje neeilinė. Statistikai pareiškė, kad tokios šiltos ir sausos žiemos nėra buvę daugiau kaip 100 metų. Iš Kauno laiške rašoma, kad sniego matė tiktai gruodžio mėn. pradžioje ir tai tik kelias dienas, o šiaip buvo sausa, temperatūra svyravo visą laiką apie nulį. Rūpinamasi, kad nebuvo ir lietaus, kuris kompensuotų drėgmės trūkumą. Kyla klausimas, ar nenuseks upės, ežerai, ar neliks per žiemą susikaupusių teršalų, kurių nebus kam nuplauti, ar neperdžius dirvos, ar bus derliaus?

Viename laiške rašo:" Tikriausiai ir pas jus žinoma, kad dėl didžiulio užteršimo praeitą vasarą Kauno rajone negalėjome maudytis nei Nemune, nei Neryje,

Kauno Mariose buvo pilni krantai išplautų apnuodytų žuvų. Visuose pliažuose iš tolo matėsi lentelės: "Maudytis griežtai draudžiama". Tokie patys užrašai kabojo ir mūsų gražuolėje Palangoje...Matomai ne be pagrindo dabar susigribzdo gamtosaugos srityje. Tik kažin, ar ne per vėlai ir kažin ar tam užteks jėgų ir finansų. Daug susikaupė bėdų mūsų žemelėje ir neaišku, kada jų nebebus. Tačiau reikia būti optimistu, kitaip ir gyventi nebesinorės."

• Vilnietis fotografas ir gamtininkas Algirdas Knystautas gamtininkų draugijos Audubon ir Smithsonian Instituto Amerikoje pakviestas, lankėsi New Yorke, Bostone, Vašingtone, New Hampshire, Omahoje, San Francisco ir Kanadoje-Victoria miestuose, kur jo paskaitų klausėsi gamtos mylėtojai ir gamtosaugos specialistai amerikiečiai.

• Trečią kartą vyko INKILŲ KONURSAS, kurį įsteigė "Gimtasis Kraštas".

Šiemet pirmą vietą laimėjo Vilniaus 44-tosios Vidurinės Mokyklos moksleivis Linas Dumčius, patiekęs 17-kos inkilų kolekciją įvairiems paukščiams. Dvi II-osios premijos žurnalų "Mūsų Gamta" ir "Mūsų Sodai" teko J.Balniui ir J.Ališauskui. Dar buvo paskirtos 2 paskatinančios premijos ir dvi specialios.

KRENI VEIDRODŽIAI

KEISTI MOKESČIAI

Šiuo metu, artėjant mokesčių anketų pildymo terminui, dažnai padejuojame. Tačiau, anot J.Paulussen'o Olandijos muziejaus kuratoriaus, Rusijos caras Petras Didysis, bandydamas civilizuoti kraštą, uždraudė auginti barzdas 1705 m. Gyventojams dėl to labai pykstant, rado kompromisą: kas augino barzdą, privalėjo mokėti mokesčius ir kiekvienas barzdotas pilietis nešiojosi su savim žymenį,patvirtinantį, kad užsimokėjo specialų mokestį.

Romos imperatorius Flavius Vespasian apmokestino šlapumą. Tais laikais šlapumas iš kanalizacijos buvo naudojamas amoniako gamybai vilnos, plunksnų ir odos apdirbimui.

Britanijos vyriausybė 1700 m. paskyrė mokesčius už laikrodžius. Kadangi vargingesnieji negalėjo išmokėti naujų mokesčių, nustojo pirkę laikrodžius. Tuomet užeigų savininkai įrengė didžiulius laikrodžius lauke, prie įėjimų, kad žmonės taip sužinotų, kiek yra laiko. Kartu tai buvo ir reklama jų užeigoms. / Parinko Ž./

NESAKYKIME: "VALGYKIME IR GERKIME, NES RYTOJ MIRSIME", bet sakykime: "DIRBKIME IR PADĖKIME VIENAS KITAM, NES ŠIANDIEN ESAME GYVI KARTU".

Havelock Ellis

DABAR YRA LEIDINYS MOTERŲ PROGRAMOMS IR PATARNAVIMAMS, SUDARYTAS KANADOS VYRIAUSYBĖS.

Kanados vyriausybė yra įsipareigojusi pagelbėti moterims pasiekti pilną lygiateisiškumą ir pateikia daugelį programų ir patarnavimų tam tikslui.

Naujas leidinys, duodantis informacijas apie programas ir patarnavimus moterims yra gaunamas dėka "Status of Women Canada".

Leidinyje pažymėtos programos: darbo lavinimui ir specialybės pakeitimui, mokslui parama ir tyrinėjimams stipendijos, socialiniai patarnavimai, vaikų priežiūra, sveikatos skatinimimas, apsaugojimas žmogaus teisių ir nuo smurto šeimose, kultūrinės programos bei p a r a m a bendruomenių organizacijoms. Specialus dėmesys skiriamas čiabuvių moterų reikalams ir daugelio kultūrinių bendruomenių moterims visoje Kanadoje.

Šį leidinį galima gauti veltui, užpildžius ir išsiuntus žemiau atspausdintą kuponą.

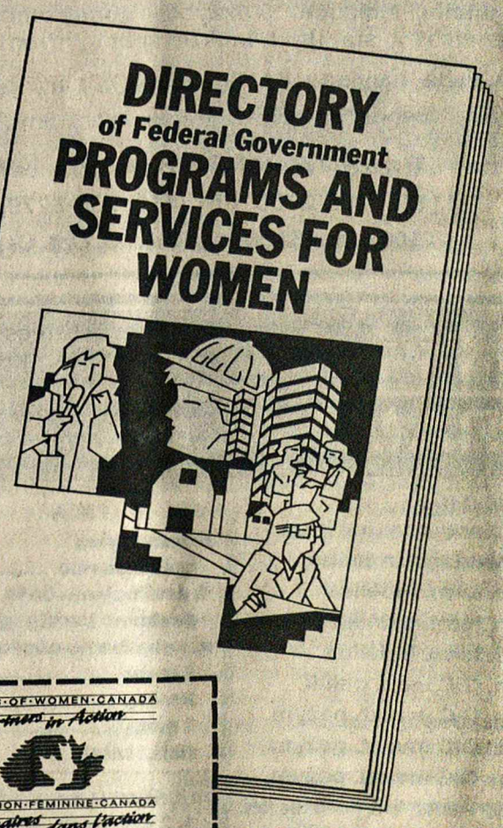

return to: The Honourable Barbara McDougall
Minister Responsible for the
Status of Women
151 Sparks Street
RM. 1005
Ottawa, Ontario K1A 1C3

STATUS OF WOMEN CANADA — Partners in Action
CONDITION FEMININE CANADA — Partenaires dans l'action

NAME: _____

ADDRESS: _____

CITY: _____ PROVINCE: _____ POSTAL CODE: _____

Status of Women Canada
The Hon. Barbara McDougall
Minister

Condition féminine Canada
L'Hon. Barbara McDougall
Ministre

Canada

A.A. CENTRINĖS:
Montreal: 376-9230
Ottawa: 523-9977
Toronto: 489-3693
Hamilton: 522-8392

London: 438-1122
Windsor: 252-3842
Calgary: 287-2712
Winnipeg: 233-3501
Sudbury: 674-6217

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS. JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ!

Ateik į lietuvių A.A.(Alcoholic Anonymous) grupės susirinkimą. Susirenkame kiekvieną trečiadienį, 7722 George St. La Salle, Que. 8 val. vakare.

ARBA SKAMBINK MUMS:

Juozui S.: 631-6834 (namų); Henrikui N.: 366-7770
Daliui L.: 769-9606; Jonui R.: 337-8637

CFMB LIETUVIŠKA RADIJO PROGRAMA

RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENĄ ANTRADIENĮ NUO 11:30– 12 val. nakties

Programos vedėjas : LIUDAS STANKEVIČIUS

1053 Albanel Cr. Duvernay, Laval, P.Q. H7G 4K7

Tel.: 669-8834

1989 metų EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

Iš Montrealio,

Nuo GEGUŽĖS 12 d. iki GEGUŽĖS 26 d. - $1999.
Nuo BIRŽELIO 30 d. iki LIEPOS 14 d. - $ 2199.

Sudarau iškvietimo dokumentus viešnagei į Kanadą bei Lietuvą.

Dėl smulkesnių informacijų kreiptis
į: L. Stankevičių, 1053 Cr. Albanel,
Duvernay, Laval, Qué. Canada. H7G 4K7.
Tel.: (514)-669-8834.

toronto

TORONTO VASARIO 16-TOSIOS MINĖJIME ,CONVOCATION HALL, 1989 m.vasario mėn. 19 d.

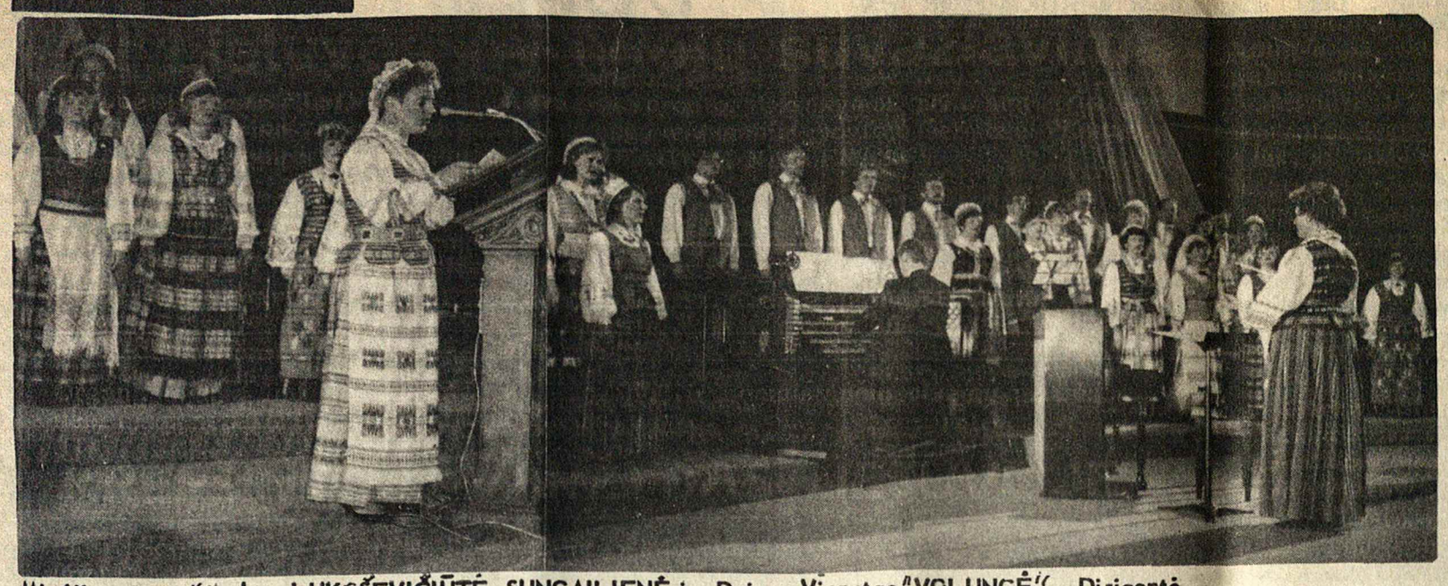

Minėjimo pranešėja Ina LUKOŠEVIČIŪTĖ SUNGAILIENĖ ir Dainos Vienetas "VOLUNGĖ." Dirigentė Dalia SKRINSKAITĖ VISKONTIENĖ, prie pianino muz. Jonas GOVĖDAS. Nuotr. Stepo Varankos

IŠKILMINGA VASARIO 16-TOJI DIENA TORONTE- PAGRINDINIS KALBĖTOJAS: SVEČIAS IŠ LIETUVOS

Šiais metais Lietuvos nepriklausomybės sukakties minėjimas buvo surengtas iškilmingiau negu praeityje. Minėjimas vyko garsioje Toronto Universiteto diplomų įteikimo Convocation salėje.

Į minėjimą atvyko iš netolimų apylinkių ir Toronto virš 800 tautiečių ir svečių. Minėjimo šūkis buvo: **"Esame vienos tautos vaikai".**

Pagrindiniu kalbėtoju buvo svečias iš Lietuvos, Sąjūdžio Tarybos narys, ekonomistas dr.prof.Kazimieras Antanavičius.

Meninę programą atliko Toronto dainos vienetas **"Volungė"** ir Toronto **Maironio Mokyklos** choras, vadovaujamas muzikės Dalios Skrinskaitės-Viskontienės. Muzikinei programai akomponavo muz. Jonas Govėdas.

Minėjimo pranešėja I.Lukoševičiūtė-Sungailienė, pritaikytų minėjimui ištraukų skaitytoja ir svečių pristatytoja , tas pareigas puikiai atliko.

Prieš sveikinimus buvo pagerbti minėjime esantieji savanoriai-kūrėjai, kurių jau yra labai mažai belikę.

Minėjimo dalyvius raštu sveikino Kanados min.pirmininkas Brian Mulroney, kultūros ir komunikacijos ministerė Lily Munro. Žodžiu sveikino federalinės ir provincinės valdžios pareigūnai: pilietybės ministeris Gerry Phillips, Tony Ruprecht ir kiti.

Iš lietuvių - sveikinimo žodį tarė, vietoje išvykusio Lietuvon į Vasario 16-tosios minėjimą KLB pir. Vytauto Biretos, Herbertas Stepaitis, PLB pirm. dr.Vytautas Bieliauskas, Kanados konsulo pavaduotojas Haris Lapas, svečias iš Lietuvos dr.prof.K.Antanavičius.

Jis yra kilęs iš Kretingos apskrities, ūkininkų šeimos. Tėvai buvo ištremti į Sibirą. Kazimieras augo globojamas savo vyresniųjų seserų. Baigė inžinerijos mokslus. Dėka daugelio pastangų ir sumanumo, įsigijo doktoratą iš ekonomijos mokslų ir jam buvo suteiktas profesoriaus pripažinimas.

Dr.prof.Kazimieras Antanavičius dabar yra Vilniaus Universiteto statybos valdymo ir organizavimo katedros vedėjas. Svarbiausias jo tikslas yra parengti Lietuvos savarankiškumo koncepsiją, naujosios Lietuvos konstitucijos ekonominę dalį ir spręsti Lietuvos ekonomikos atkūrimo klausimus. Tai yra labai atsakingas darbas.

Garbingasis svečias iš Lietuvos ir jo pasakymas savo kalboje **"Be mūsų nėra Lietuvos ir be jūsų nėra Lietuvos"** buvo palydėtas garsiais plojimais, atsistojimu ir šūkiu: "Lietuva, Lietuva!"

Dr. K. Antanavičius tiki atgimimu. Jis sakė, kad yra gėdinga ir neprotinga laukti ir bijoti. Laisvės veltui niekas nedalina. Kelkime ir bendrai dirbkime tautos labui ir žmonių gerovei.

Toronto minėjime dalyvavo 9 organizacijų vėliavos, vadovaujant Toronto šauliams.

GYDYTOJŲ DĖMESIUI!

Gegužės 17 – 24 d.d. organizuojama medikų grupė į

VI Lietuvos gydytojų suvažiavimą

Grupė išvyksta "Lufthansos" lėktuvu iš Toronto. Užsakymai priimami iš visų Šiaurės Amerikos miestų. Svečiai bus apgyvendinami gydytojų šeimose Vilniuje. Grupę lydės chirurgas iš Vilniaus dr. VYTAUTAS NAŠLĖNAS.

Smulkesnių žinių teiraukitės:

Audra Travel Corporation kelionių biure

Tel (416) 769-2500, Fax: (416) 763-6279, telex: 06-967812
2100 Bloor St. West, Toronto, Ont. Canada M6S 1M7

Organizuojama linksma užkietėjusių "sirgalių" ir nenuilstančių rėmėjų grupė į neeilines, nepakartojamas, intriguojančias

KREPŠININKŲ VARŽYBAS LIETUVOJE

Susitinka: Šiaurės Amerikos lietuvių krepšinio rinktinė **"Vėjas"** su Kauno **"Žalgiriu"**, Vilniaus **"Statyba"**, Panevėžio **"Lietkabeliu"**, Klaipėdos **"Neptūnu"** ir Lietuvos jaunių rinktine. Varžybos numatomos įvairiuose Lietuvos miestuose. Kviečiame visus į šią ilgai lauktą sporto šventę.

Grupė išvyksta "AIR FRANCE" ir "LUFTHANSOS" lėktuvais liepos 5, grįžta liepos 23. Smulkesnių žinių teiraukitės:

Audra Travel Corporation kelionių biure

Tel (416) 769-2500, Fax (416) 763-6279, telex 06-967812,
2100 Bloor St. West, Toronto, Ont. Canada M6S 1M7

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:	
9¼% už 90 dienų term.indėlius	
9¼% už 6 mėn.term.indėlius	
9½% už 1 m. term. indėlius	
9½% už 2 m. term. indėlius	
9½% už 3 m. term. indėlius	
9¾% už 1 m. GIC mėn. palūk.	
11¼% už 1 m. GIC invest. pažym.	
10¾% už 2 m. GIC invest. pažym.	
10¾% už 3 m. GIC invest. pažym.	
8¾% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate	
11¼% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind	
10¾% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind	
10¾% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind	
8¾% už namų planą - OHOSP(v.rate)	
8 % už taupymo sąskaitą	
9 % kasd. pal. sąsk. virš 10.000	
6½% už kasd. pal. čekių sąsk.	

IMA:	
už asmenines paskolas nuo	12%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):	
su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	12%
2 metų	12%
3 metų	12%
(fixed rate)	
su keičiamu nuošimčiu	
1, 2 ar 3 metų	11¼%
(variable rate)	

AKTYVAI VIRŠ 71 MILIJONŲ DOLERIŲ

Asmenines paskolas duodame iki $65,000 ir morgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $15,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaidos, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji morgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8 v. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6 Telefonas: (416) 532-1149

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:	
90-179 d. term. ind.	9¼%
180-185 d. term. ind.	9¼%
1 metų term. indėlius	9½%
2 metų term. indėlius	9½%
3 metų term. indėlius	9½%
1 metų GIC-met. palūk. ..	11¼%
2 metų GIC-met. palūk. ..	10¾%
3 metų GIC-met. palūk. ..	10¾%
1 metų GIC-mėn. palūk. ...	9¾%
RRSP, RRIF ir OHOSP	8¾%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	11¼%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	10¾%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	10¾%
Specialią taup. s-tą	8 %
Taupomąją sąskaitą	8 %
Kasd. pal. taupymo sąsk ...	9 %
Kasd. pal.čekių sąsk.iki ...	5¾%

IMA UŽ:	
Asmenines paskolas nuo	12 %
Sutarties paskolas nuo	12 %
Nekiln. turto paskolas:	
Su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	11½%
2 metų	11¾%
3 metų	12 %
Su keičiamu nuošimčiu	
1, 2 ir 3 metų	11¼%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki $15,000 ir narių gyvybę iki $2,000 už santaupas laikomas šėrų, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki $50,000 ir morgičius iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI virš 40 milijonų dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

A † A

JONUI IGNATAVIČIUI
mirus,

žmoną JADVYGĄ, JANINĄ su šeima, sūnų EDUARDĄ su žmona, VIRGINIJĄ su šeima ir artimaisiais užjaučiu gilaus skausmo valandoje,–

ALEKSAS AMBROZAITIS

Ontario provincijos valdžios vardu KLB-nei MPP Tony Ruprecht įteikė specialią dovaną - **proklamaciją Vasario 16-tosios proga,** kurią veliau, vasario 22 dieną veikėjų susirinkime Lietuvių Namuose Herbertas Stepaitis perdavė dr.prof.Antanavičiui, kad nuvežtų į Lietuvą.

Minėjimo proga buvo renkamos aukos Tautos Fondui ir KLB minėjimo išlaidoms padengti. Ta proga, paskutinę "minutę" buvo paskelbtas knygų vajus Lietuvai.

● Toronto Lietuvių Pensininkų Klubas šaukia visuotinį narių susirinkimą **balandžio 5 d., VILNIUS MANOR patalpose.**

LOS ANGELES

"VARPO" 100 METŲ SUKAKTIES MINĖJIMAS

Reikšmingo žurnalo VARPO šimtmetinį pagerbimą - minėjimą Los Angeles, Calif., suruošė Santaros-Šviesos Los Angeles skyrius ir Lietuvių Bendruomenės Los Angeles apylinkė.

Dekoruotoje Sv.Kazimiero parapijos salėje minėjimą atidarė Marytė Sandanavičiūtė - Newsom. Istorikas Vincas Trumpa skaitė gerai paruoštą paskaitą.

Meninėje dalyje naudotasi tiktai VINCO KUDIRKOS kūryba. Trys jaunuoliai tautiniais rūbais /Zina Markevičiūtė, Laima Žemaitaitytė, Petras Mošinskis/ padeklamavo Kudirkos "Varpą". Rimas Polikaitis pianinu pagrojo valsą "Varpelis", polką "Dėdienė", mazurką "Sudie". Sigutė Mikutaitytė padeklamavo "Labora", "Ne tas yra didis" "Gražu, gražiau, gražiausia". Kristina Mickutė ir Rimas Polikaitis /fleita ir pianinas/ pagrojo "Močiute mano", "Vai tu mano mielas", "Sėjau rūtą". Petras Maželis paskaitė iš "Lietuvos tilto atsiminimų". Los Angeles Vyrų Kvartetas padainavo /jiems pageidavus, dainavo ir visi salėje esantieji/ "Ant kalno karklai siūbavo", "Oi eisim, eisim", "Šėriau žirgelį".

Programa buvo gerai parinkta, pasigėrėtinai atlikta. Visi sugiedojo Tautos Himną. Užbaigai kalbėjo E.Kulikauskas.

Po pertraukos , atsilankiusieji įdėmiai apžiūrėjo **Broniaus Kviklio** surinktas nuotraukas, laiškus, piešinius apie anų laikų knygnešius, VARPO bendradarbius, senas ir naujas spaudos iškarpas. Ant stalų - celofanu aptrauktos senos knygos, leidiniai iš praeito šimtmečio ar Vinco Kudirkos, "Varpo" laikų. Pasididžiuotinas rinkinys!

Rengėjai išdėstė stalus puikiais pyragais, buvo kavos, kas tik norėjo vaišinosi nemokamai, tik už auką įeinant.

Taip buvo pagerbtas vienas didžiųjų žmonių. Didieji- nemiršta, o pergyvena šimtmečius.

J. Lankelis

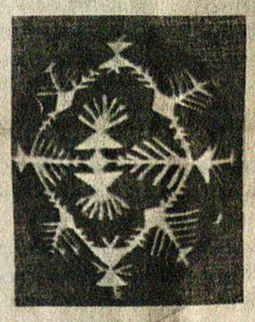

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Iki šiol šis Fondas išleido per 350,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui ir švietimui paremti. Pagrindinis Fondo kapitalas yra neliečiamas. Tiktai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime KANADOS LIETUVIŲ FONDUI (Lithuanian Canadian Foundation).

Tapkime šio Fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:
Lithuanian - Canadian Foundation, 1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

Šio Fondo šūkis: KAPITALAS LIETUVAI, PALŪKANOS – LIETUVYBEI IŠEIVIJOJE!

PATARNAVIMAS – GREITAS IR TIKSLUS!

533-1121 (416) 822-8480

*** GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS * * GYVYBĖS * KOMERCINĖ ***

DRAUDA-INSURANCE

WALTER DAUGINIS, Insurance Broker Ltd.
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS
JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ!

ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (Alcoholics Anonymous) GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENĄ PENKTADIENĮ IŠCANYTOJO PARAPIJOS SALĖJE. (Skersai gatves nuo pensininkų rūmų, 1610 Bloor St. West, kampas Indian Rd.) 7:30 val. v.

SKAMBINKITE Tel.: 487-5591

london, ont.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATSTATYMO MINĖJIME:

Dabartinė Londono bendruomenė. Pirmas kairėje /pažymeta X / 90-tuosius metus einąs Justinas ŠAKINIS, buvęs ilgametis Parapijos Tarybos narys, žemaitis, labai nuoširdžiai talkinęs visai Londono lietuvių veiklai.

Būsimoji Londono bendruomenė-KURŲ ir NARUŠEVIČIŲ jaunimas stebi programą.

NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ

Londone, Ont. atšvęsta vasario 12 d. Pirmiausiai, Šiluvos Marijos bažnyčioje įvyko iškilmingos pamaldos, atnašaujamos klebono kun.I. Mikalausko, OFM. Jis pasakė ir šventei pritaikytą pamokslą. Giedojo "Pašvaistės" choras, vadovaujamas muz. R. Vilienės.

Po pamaldų parapijos salėje įvyko oficialioji ir meninė dalis. Čia minėjimas pradėtas Kanados himnu ir kun. I.Mikalausko invokacija.

Atidaromajame žodyje Apylinkės pirmininkas Paulius Kuras aptarė tą skirtumą, kuris įvyko paskutinių metų laikotarpyje. 1988 m. šventė buvo atžymėta priespauda Lietuvoje ir bado streikais bei demonstracijomis išeivijoje. Šiemet v i s i galėjome laisvai švęsti savo istorinę dieną. Prelegentas ragino visus lietuvius (tiek Lietuvoje, tiek ir išeivijoje) su nemažėjančiu ryžtu ir toliau dirbti Lietuvos išlaisvinimui.

Po to buvo parodyta labai įspūdinga vaizdajuostė apie Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio steigiamąjį suvažiavimą.

Meninėje dalyje - lietuviškų dainų koncertas, tinkamai atliktas "Pašvaistės" choro, vadovaujamo muz. R.Vilienės.

KLB Londono Apylinkės valdybos surengtas minėjimas baigtas Lietuvos Himnu.

L.K.

TERESĖ STANKUTĖ,

sudbury

• TERESĖ STANKUTĖ, Birutės ir Justo Stankų duktė, Toronto Universitete baigė komercinius mokslus bakalauro laipsniu, vėliau, po ilgesnių studijų 1988 m. gruodžio mėnesį išlaikė reikalingus egzaminus ir tapo Chartered Accountant. Šiuo metu dirba Peat Marwick Chartered Accountants bendrovėje Toronte.

Teresė yra gimusi Sudbury, baigusi lituanistinę mokyklą, dalyvavusi tautinių šokių grupėje "Ramunėlė", su sesutėmis Diana, Joana, Vida buvo suorganizavusi muzikinę grupę ir su lietuviškomis programomis aplankiusios daugelį lietuviškųjų kolonijų Kanadoje ir net Amerikoje.

• Kun. J.STAŠKUS, Lietuvos Kankinių Parapijos klebonas, aplankė Sudbury lietuvius ir Christ The King šventovės salėje per 2 dienas pravedė Gavėnios susikaupimą. Vaizdajuostėje parodė iškilmingas pamaldas Vilniaus Katedroje, kuri komunistinės valdžios neseniai buvo grąžinta tikintiesiems.

Kun. J. Staškui Sudbury lietuviai taria nuoširdų AČIŪ.

• LŠST "MAIRONIO" Kuopos šauliai, J.E.Staškų namuose pravedė susirinkimą, aptarė tolimesnę kuopos veiklą ir išrinko naują valdybą.

Valdybos pirmininku išrinktas Justas Stankus, iždininkas - Audra Albrechtienė, sekretorius - Juozas Kručas.

J. K r u č a s

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje
– įsikūręs nuosavuose namuose –

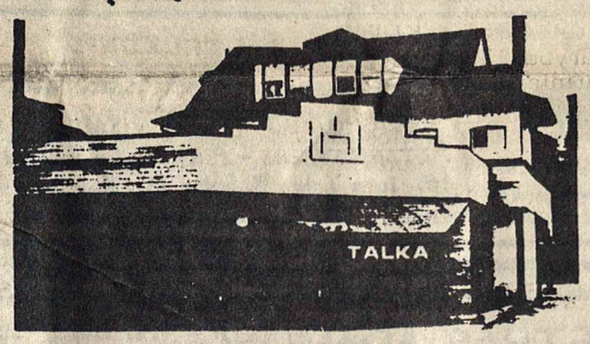

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 544-7125

AKTYVAI PER 29 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		IMAME UŽ:	
kasd. čekių sąsk. iki	7%	asmenines paskolas	14%
santaupas	7%	nekiln. turto pask. 1 m.	12.25%
kasd.pal.taupymo s-tą ..	6.5%	nekiln. turto pask. 3 m.	13%
90 dienų indėlius	9.5%	*Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.*	
1 m. term. indėlius	10.75%	*Nemokama narių gyvybės draudą pagal santaupų dydį iki $2.000.*	
1 m. term. ind.mėn.pal.	10.25%		
3 m. term. indėlius	11%	*ir asmeninių paskolų draudą iki $25.000.*	
RRSP ir RRIF (pensijos)	8.5%		
RRSP ir RRIF 1 m.	10.75%		
RRSP ind. 3 m.	11%		

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 10 val. r. iki 5 val. p.p.; trečiadieniais– nuo 10 val. r. iki 1 v. p.p.; penktadieniais – nuo 10 val. r. iki 7 val. v.; šeštadieniais – nuo 9 val.r iki 12 val. r. Liepos – rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

Maurice Electrique Ltée

ENTREPRENEUR ELECTRICIEN — ELECTRICAL CONTRACTOR

MAURICE ANTONIUK – ELEKTROS ŠILDYMO SPECIALISTAS

102A, ALLION
LASALLE, QUÉ. H8P 2C5

TEL: 366–5484

GUY RICHARD
ROOFER — COUVREUR
7725 George LaSalle

Geriausias patarėjas ir darbo atlikėjas stogadengys GUY RICHARD, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darbą atlieka sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Stogo dengimui ar taisymui skambinkite : **364-1470**

Dino VALYKLA

SPECIALYBĖS:

- BATŲ TAISYMAS
- DRABUŽIŲ PERSIUVIMAS
- ADYMAS AUDIMU
- MARŠKINIŲ SKALBIMAS
- UŽUOLAIDŲ VALYMAS
- SAUGOJIMAS (STORAGE);
- ZOMŠAS

496-80e AVENUE, LaSalle
365-1143

7661 A CENTRALE, LaSalle
365-7146

2955 ALLARD, Ville Emard
766-2667

V. Bačėnas

KENNEDY TRAVEL BUREAU LTD.

296 Queen St. W., Toronto, Ont. M5V 2A1

Kreiptis : V. BAČĖNAS, Tel.: (416)-593-0600.

iki 11 val. r. ir po 6 val.p.p. Tel: (416)-245-

A † A

EUGENIJAI URBONAITEI
netikėtai mirus,

nuoširdžiai užjaučiam brolį LINĄ ir visus artimuosius.

J.ANELIŪNIENĖ IR VAIKAI

A † A

JUSTINUI VIZGIRDAI
mirus,

Jo seserį Albiną STYRIENĘ, seserėčias DANĄ ir RIMĄ su šeimomis bei visus artimuosius nuoširdžiai užjaučia

E. ir J. PAUNKSNIAI, L. PTAŠINSKIENĖ ir ŠEIMA

MIRUSIŲJŲ ATMINIMUI AUKOJO KANADOS LIETUVIŲ FONDUI:

- A.a. Eugenijai URBONAITEI mirus, vietoje gėlių prie jos karsto, aukojo Kanados Lietuvių Fondui: po $ 100,- A. Rudytė, I.Maziliauskienė ir L. Puskepalaitienė; po $ 50,- N.J.Kibirkščiai, I.K.Andruškevičiai ir J.Dabkus; $25,- H.P.Bernotai; po $20,- V.Viliušienė, V.Kačergius, M.A.Joneliai, B.H.Nagiai; $10,- N.Bagdžiūnienė.

- A.a. Angelės RUDŽIAUSKIENĖS atminimui $20,- S.V.Piečaičiai.

"RŪTOS" KLUBAS, vietoje gėlių **a.a.Eugenijos URBONAITĖS atminimui** paaukojo Kanados Lietuvių Bendruomenės specialiems reikalams $ 100.

Visiems aukotojams nuoširdus AČIŪ.

****

montreal

PRIĖMIMAS PAS MONTREALIO MERĄ

Montrealio meras Jean Doré pradėjo užmegzti glaudesnius ryšius su miesto etninėmis grupėmis. Miesto valdybos narė Kathleen Verdon yra įpareigota palaikyti ryšius su Montrealio daugiakultūrine visuomene. Neseniai įsteigtas jos vadovaujamas skyrius pradėjo seriją susitikimų - priėmimų su įvairiomis grupėmis išaiškinti miesto valdybos struktūrą ir atsiliepti į šių grupių klausimus ir reikalavimus. Susitikimai prasidėjo š.m. pradžioje. Ligi šiol buvo pakviesti žydų ir kiniečių atstovai. Š.m. kovo mėn. 2 d. Montrealio rotušėje dalyvavo lietuvių, latvių, estų ir ukrainiečių bendruomenių nariai.

Kovo mėn. 2 d. susirinko virš 100 šių grupių narių. Montrealio lietuvius atstovavo Ses.Paulė, dr.M. Danytė, Br.Niedvaras, K. Piečaitienė, P.Juškevičienė-Miller, J. Piečaitis, S. ir V. Piečaičiai, D.ir Br.Staškevičiai, S.ir A. Staškevičiai.

Per atidarymą kalbėjo K. Verdon bei ukrainiečių ir pabaltiečių bendruomenių pareigūnai. Bendros diskusijos, kurios vyko miesto valdybos posėdžių salėje, lietė įvairias temas: kultūrą, mokyklas, sportą bei Auksinio Amžiaus klubus. Diskusijoms pirmininkavo latvė dr.V.Vikis-Freibergs. Nors per porą valandų buvo neįmanoma visus klausimus išsamiai išnagrinėti, dalyviai rado pagrindą tolimesnėms diskusijoms.

Po posėdžių miesto pareigūnai ir pabaltiečių bei ukrainiečių atstovai pietavo rotušės "Hall d'honneur" - "Garbingųjų salėje". Vaišės buvo pritaikytos svečiams: silkės, balandėliai, kugelis ir napoleonas. Meras J. Doré, žadėjęs pasilikti tiktai 20 min., praleido virš valandą laiko prie stalo su estais M. ir R. Leitham, latviu M. Stauvers, ukrainiečiu Y. Kulba ir lietuviais S. ir A. Staškevičiais.

Meras J. Doré domisi ne tiktai etninių grupių klausimais, bet ir politiniais, ekologiniais, tarptautiniais bei ekonominiais. Reikia tikėtis, kad šis malonus priėmimas yra tik pradžia šiltų ryšių tarp miesto valdybos ir visų etninių grupių.

A.S.

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

"NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS"

SPAUDOS BALIUS

ruošiamas 1989 m. BALANDŽIO mėn. 8 d. ŠEŠTADIENĮ, 7 val. v.

Aušros Vartų parapijos salėje

1465 rue de Sève, Montreal.

PROGRAMOJE: – poetas Raimundas FILIP

– Montrealio VYRŲ OKTETAS, akomp. muz. A. STANKEVIČIUS

ŠOKIAMS GROS Jono Šulmistro Digital Compact Disc-Laser Pick Up muzika

- Švediškas bufetas, šeimininkė M. Vaupšienė
- Baras
- Loterija

ĮĖJIMAS – $10.–

VISI MALONIAI KVIEČIAMI ATSILANKYTI *"NL" SPAUDOS BENDROVĖ*

• KLB Montrealio Apylinkės VISUOTINAS SUSIRINKIMAS įvyks š.m. BALANDŽIO mėn. 9 d., AV PARAPIJOS SALĖJE, tuojau po pamaldų.

VISI PRAŠOMI GAUSIAI DALYVAUTI. Bus Apylinkės Valdybos ir Revizijos Komisijos rinkimai.

Montrealio Apylinkės Valdyba

****

MIRUSIEJI:

• MARTYNAS KIAUPA, 71 m.amžiaus, po sunkios ir ilgos ligos mirė š.m.kovo mėn. 10 d. Kitchener, Ont.ligoninėje.

Liko žmona Anna, dvi dukros su šeimomis, vaikaitis.

Palaidotas Evangelikų Kapinėse Kitchener, Ont. Užuojauta artimiesiems.

• E.ir J. PAUNKSNIAI išvyko į Hamiltoną Algio ir Anitos Ptašinskų sūnelio krikštynoms.

• Augustinas KUDŽMA susirgo ir gydomas Royal Victoria ligoninėje.

• Pranas DIKAITIS, operuotas Queen Elizabeth ligoninėje.

• "RŪTOS" KLUBAS rodys 2 vaizdajuostes:

kovo mėn. 22 d., 1 val.p.p. -Lietuvos kardinolo V. Sladkevičiaus Mišias, laikomas prie Vilniaus katedros durų 1988 m.spalio mėn.23 d.

kovo mėn. 29 d., 1 val.p.p. -Lietuvos Krikščionybės iškilmės Romoje.

Kviečiami Klubo nariai ir svečiai.

• Praeitame "NL" numeryje po šachmatininkų nuotrauka turėjo būti: "Danielius Staškevičius ir Juozukas Piečaitis" parašas.

• Simone Adams-Coudreau eksponuoja savo akvareles kartu su kitų vietos dailininkų darbais Guy Favreau Centre/Dorchester str./, iki š.mėn.27 d.

• P.DIKAITIS, po sėkmingos operacijos, toliau gydosi savo namuose. Linkime greitai pasveikti.

IEŠKOMA TARNAUTOJA

Montrealio Lietuvių Kredito Unijai LITAS reikalinga sekretorė - raštinės tarnautoja, turinti praktikos finansinėje srityje. Pageidaujamas lietuvių, anglų ir prancūzų kalbų mokėjimas.

Kreiptis pas Vedėją, tel.: darbo: 766-1891; namų: 487-4938.

Nuotr. J.Piečaičio

"PAVASARIO" Mergaitės su dir.Ingrid Tärk atliko gražų koncertą 1988 m. Place des Arts patalpose.

• REKOLEKCIJOS AV Parapijoje prasidėjo pirmadienį ir baigsis Velykų rytą, 6:30 val. su Prisikėlimo pamaldomis ir vaišėmis salėje.

Visas Didžiosios Savaitės dienas vakarais 7 val.- Mišios ir pamokslas. Išpažintys bus klausomos prieš ir po pamaldų. Rekolekcijoms vadovaus Tėv. Rafaelis Šakalys, OFM - pranciškonas iš Kennebunkport.

• Šiame numeryje atspausdinti margučių piešiniai yra paimti iš LTI išleistos dail. A.Tamošaičio knygos "Lithuanian Easter Eggs".

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 De Seve St., Montreal, Qué., H4E 2A8

Tel. 766-5827; 766-5830

Skyrius: 3907 A Rosemont Blvd.

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

Aktyvas-virš $26,000,000 Rezervas – virš $1,000,000

MOKA UŽ:

CERTIFIKATUS ... 11¼%

TERM. INDĖLIUS:

1 metų..... 9¾%
180 d.– 364 d. 9½%
120 d. – 179 d. ... 9½%
60d. – 119 d. 9¼%
30 d. – 59 d. ..... 9 %

Taupymo specialios sąsk. .. 6¼%
Taupymo su gyv. draud..... 6 %
Taupymo kasdienines sąsk.. 5¾%
Einamos sąskaitos..... 4½%
RRIF – RRSP–term. 11¼%
RRIF – RRSP–taup. 6¾%

IMA UŽ:

Nekiln. turto – nuo 12½% Asmeninės – nuo 12½%

VĖLYVIAUSIŲ PROCENTŲ INFORMACIJA "LITE"

KASOS VALANDOS

	1475 De Seve	3907 Rosemont
Pirmadieniais	9.00–3.00	10.00–2.00
Antr., Trečiad.	9:00–3.00	--------
Ketvirtadieniais	12:00 – 8:00	3.00–7.00
Penktadieniais	10:00 – 6:00	2:00 – 6:00

RESTORANAS **KOSTAS**

Specialybe – "BROCHETTERIE" –

RECEPTION HALL, tinkama banketams ir kitiems susibūrimams. ĮVAIRŪS GĖRIMAI

6201 Bannantyne Ave., Verdun, P.Q., H4H 1J4.

Rezervacijai skambinti: 768-2707 arba 768-9198.

Dodge CHRYSLER

LASALLE AUTOMOBILE INC.

* Automobilių nuoma
* Naujų ir vartotų pasirinkimas
* Parčavimas
* Aptarnavimas

Dodge Chrysler Camions Dodge Trucks

366-7818

1050 Lapierre coin La Vérendrye

Member

Foto M.L.S. SISTEMA

D. N BALTRUKONIS

IMMEUBLES – CLASSIC INC.

NEKILNOJAMO TURTO VISAPUSIŠKAS PATARNAVIMAS – PIRKIMAS – PARDAVIMAS

445 Jean Talon W. Suite 305, Montreal, P.Q.

Tel: 273–9181 .....Namų: 737–0844

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS

PETRAS ADAMONIS C. I. B.

Tel. Bus.: 722–3545 Res.: 256–5355

GAISRAS * AUTOMOBILIAI * ATSAKOMYBĖ * GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD. MONTREAL, QUE. H1X 1L7

FINANCIAL SERVICES & INSURANCE

PETER SODO ir JOHN POLCARI

Profesiniai patarnavimai finansų reikalais:

*Annuities*R.R.S.P.*Finansų ir mokesčių planavimas

4999 St. Catherine St. West, Suite 450, Westmount, H3Z 1T3

Tel: 481–0311

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

DRAUDA VISŲ RŪŠIŲ

6695 – 35–th Ave., Montreal, P.Q. H1T 3A6

ALBERTAS NORKELIŪNAS , B.A. C.S.C., I.B.

TEL. BUS.: 727-3120 REZ.: 376-3781

TEL.: (514) 767 – 4690

VINCAS PIEČAITIS

1265 LECLAIR, VERDUN. P.Q. H4H 2M4

JONAS & CÔTÉ REALTIES

NEKILNOJAMO TURTO PATARNAVIMAS

Dr. PHILIP STULGINSKIS

Dental Surgeon,

DANTŲ GYDYTOJAS–CHIRURGAS

8606 Centrale, (kamp. 45 Av.) Suite 209, LaSalle, Qué. H8P 1N5. Tel. 364-4658.

Dr. JONAS MALISKA

Tel.: 866-8235

Dr. MICHEL HUYNH

Tel.: 866-9297

D.D.S.

DANTŲ GYDYTOJAI–CHIRURGAI

1440 St. Catherine St. W. Suite 600 Montreal, P.Q. H3G 1S5

Dr. Gaétan BÉRARD, D.M.B.

Dantų gydytojas – chirurgas

466 A. boul. des Laurentides Pont Viau, Laval, H7G 2V1

(Prie boul. Concorde)

Skambinti Tel : 662–1177

PARDUODAME APARATŪRĄ, TINKAMĄ LIETUVAI: video kameras, video įrašymo aparatus, televizijos, radijo, magnetofonus, bevielius telefonus gausite **papigintomis kainomis pas: R/C LEON SERVICE,** 5887 Sherbrooke St. W. **Telef.: 488-3363.**

Aparatai yra šių firmų: Toshiba, Akai, Aiwa, National Panasonic M7, JVC, NEC, Sony, Sanyo.

"ADAMS" RESTORANAS

7633 La Salle Blvd., LA SALLE, P.Q.

Tel.: 365–8666

Sav. Ona Voroninkaitienė "Smoked meat" specialistė

ATDARAS 7 DIENAS PER SAVAITĘ.

M. CUSSON VAISTINĖ

7635 Central St. Ville La Salle, P.Q. H8P 1L2

Atidaryta kasdien nuo 9 – 10 v.v.
Šeštadieniais : nuo 9 r. – 9:30 v.v.
Sekmadieniais: nuo 10 r. – 9:30 v.v.

Tel.: 366–9745 ir 365 – 0505

Maurice Kaplan

KAILIŲ SIUVĖJAS

* Didelis pasirinkimas gatavų paltų
* Saugojimas vasaros laiku (Storage)
* Taisau ir remodeliuoju
* Siuvu ir parduodu.

1449 rue St. Alexandre, Suite 500 A. Montreal, P.Q. H3A 2G6

Telefonai: 844- 7307 ir 288-9646

DR. A. S. POPIERAITIS

B.A. M.D. M.Sc. L.M.C.C. F.R.C.S. (c)

MEDICAL ARTS BUILDING

1538 Sherbrooke St. W. Suite 215, Montreal, Que., H3G 1L5

Tel.: 931–4024

TONY PHOTO STUDIO

PORTRAITS

PASSEPORT – COMMERCIAL

MARIAGE – WEDDINGS

5220 Queen Mary Rd. Suite 8

TONY LAURINAITIS

Montreal, P.Q. H3W 1X5 Tel.: 481–6608

TRANS QUEBEC SIDINGS LTD

ALIUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI, APKALIMAI ALIUMINIJUM, PLIENU, PLASTINE MEDŽIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR APDRAUSTAS.

SAVININKAS: John OSKOWICZ

3351 Belair St., Montreal, Que., H2A 2A5

Telefonas: 721–9496

Notarai

J. BERNOTAS - RŪTA POCAUSKAS

Suite 1143, Sun Life Building

1155 rue METCALFE , Montreal, Que., H3B 2V6

Tel. (514) - 871-1430